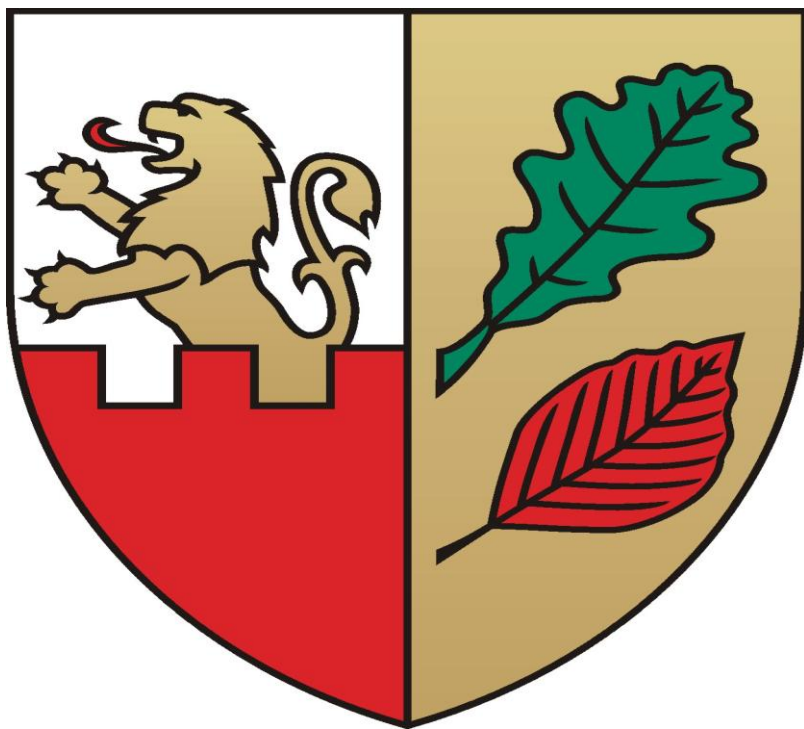

Program Ochrony Środowiska

Gminy Żabia Wola

Żabia Wola, listopad 2004 r.

Spis treści

1. WSTĘP	4
2. CHARAKTERYSTYKA GMINY ŻABIA WOLA	8
2.1. Położenie	8
2.1.1. Położenie na tle administracyjnego podziału kraju i województwa	8
2.2. Stan i struktura ludności	8
2.2.1. Rozwój demograficzny	8
2.3. Warunki mieszkaniowe, gospodarstwa domowe	10
2.4. Rynek pracy.....	11
2.4.1. Aktywność ekonomiczna ludności:.....	11
2.5. Mieszkalnictwo	11
2.6. Gospodarka (przemysł i usługi)	12
2.6.1. Podmioty gospodarcze	13
2.7. Szkolnictwo, oświata, wychowanie	14
2.7.1. Oświata i wychowanie	14
2.8. Turystyka, rekreacja	15
2.8.1. Rekreacja indywidualna	15
2.8.2. Obiekty i tereny atrakcyjne turystycznie na terenie gminy	16
2.8.3. Atrakcyjne widoki krajobrazowe	17
2.8.4. Obiekty atrakcyjne turystycznie w bliskim sąsiedztwie gminy	18
2.9. Komunikacja	18
2.9.1. Tranzyt	18
2.9.2. Komunikacja indywidualna.....	18
2.9.3. Komunikacja zbiorowa:	19
2.10. Układ komunikacyjny	19
3. SYSTEMY INFRASTRUKTURY TECHNICZNEJ I GOSPODARKI KOMUNALNEJ	22
3.1. Zaopatrzenie gminy w wodę	22
3.2. Odprowadzanie oraz oczyszczanie ścieków sanitarnych	23
3.3. Kanalizacja deszczowa.....	23
3.3. Ciepłownictwo	23
3.4. Elektroenergetyka i gazownictwo	23
3.5. Gospodarka odpadami.....	24
3.6. Cmentarze.....	24
4. ŚRODOWISKO PRZYRODNICZE GMINY	25
4.1. Budowa geologiczna i rzeźba terenu	25
4.2. Gleby	25
4.3. Stan rolniczej przestrzeni produkcyjnej	26
4.4. Struktura użytkowania gruntów w gospodarstwach rolnych	26
4.5. Formy użytkowania terenu	27
4.6. Informacje o udokumentowanych złożach.....	28
4.7. Wody podziemne i powierzchniowe	29
4.8. Warunki klimatyczne	30
4.9. Obszary i obiekty przyrodnicze objęte ochroną prawną	30
4.9.1. Rezerваты przyrody:	30
4.9.3. Obszar chronionego krajobrazu	32
4.9.4. Park krajobrazowy.....	32
4.9.5. Gatunki chronione	33
4.9.6. Formy ochrony przyrody i środowiska zapisane w miejscowym planie zagospodarowania:	33

4.9.6.1. Zasoby środowiska kulturowego gminy	33
4.9.6.2. Stanowiska archeologiczne:	33
4.9.7. Pomniki przyrody wg załącznika nr 1:	36
4.9.8. Kompleksy Leśne	36
4.9.9. Obszary źródliskowe rzek	36
4.9.9.1. Obszary ochronne zbiorników wód śródlądowych	36
4.9.9.2. Obszary ochrony przyrody	37
Pomniki przyrody:	37
4.9.10. Obszary i obiekty chronione na podstawie ustawy o ochronie zabytków i opiece nad zabytkami:	38
4.9.10.1. Wpisane do rejestru zabytków	38
4.9.10.2. Będące pod opieką Konserwatora Zabytków	39
4.10. Hałas	40
5. <i>STAN ŚRODOWISKA PRZYRODNICZEGO I JEGO OCHRONA</i>	41
5.1. Polityka i zarządzanie ochroną środowiska	41
5.2. Gospodarka odpadami	41
6. <i>PRZECIWDZIAŁANIE DEGRADACJI ŚRODOWISKA PRZYRODNICZEGO</i>	42
7. <i>PRZYCZYNY ZAGROŻEŃ ORAZ TENDENCJE ZMIAN W ŚRODOWISKU PRZYRODNICZYM GMINY</i>	43
7.1. Zagrożenia nadzwyczajne	43
7.2. Obszary zagrożenia powodziowego	44
7.3. Źródła zanieczyszczenia wód	44
7.4. Surowce i zasoby mineralne	45
7.5. Zanieczyszczenie powietrza	45
7.5.1. Komunikacja jako źródło zanieczyszczeń powietrza	45
7.6. Źródła zagrożeń dla stanu przyrody	45
8. <i>LISTA PRIORYTETÓW</i>	46
8.1. Lista zadań według hierarchii	46
9. <i>UWARUNKOWANIA REALIZACJI PROGRAMU OCHRONY ŚRODOWISKA GMINY ŻABIA WOLA</i>	48
9.1. Uwarunkowania wewnętrzne	48
9.1.1. Wnioski z diagnozy - podstawowe problemy ochrony środowiska gminy Żabia Wola	48
9.1.2 Prognozowane zmiany	49
9.2. Uwarunkowania zewnętrzne	50
<i>Załącznik 1</i>	62

1. WSTĘP

Wśród zasad polityki ekologicznej, zarówno Polski jak i Unii Europejskiej, bardzo ważną rolę spełnia zasada subsydiarności, która oznacza, że problemy ochrony środowiska powinny być rozwiązywane na możliwie najniższym poziomie, zaś interwencja władz centralnych potrzebna jest jedynie tam, gdzie władze lokalne nie są w stanie samodzielnie rozwiązać powstających problemów. Efektem przyjęcia powyższej zasady w Polsce po 1990 roku było sukcesywne przekazywanie samorządom lokalnym kompetencji i obowiązków związanych z zapewnieniem właściwego stanu środowiska przyrodniczego. W chwili obecnej to właśnie gminy w decydującym stopniu wpływają na sposób realizacji zadań z zakresu planowania przestrzennego, gospodarki wodno – ściekowej, gospodarki odpadami; ich działanie w znaczącym stopniu wpływa na możliwość zapewnienia właściwej jakości powietrza atmosferycznego. Inicjatywy podejmowane na poziomie lokalnym w zasadniczy sposób wpłyną na możliwość wywiązywania się Polski z zobowiązań w zakresie ochrony środowiska zapisanych w Traktacie Akcesyjnym pomiędzy naszym krajem a Unią Europejską. Nowym kompetencjom gmin towarzyszą coraz większe nowe obowiązki. Jednym z nich, wprowadzonym przez ustawę Prawo ochrony środowiska w 2001 roku (Dz. U. z 2001 r. Nr 62 poz. 627) jest obowiązek sporządzania gminnych programów ochrony środowiska.

Kolejną, niezwykle ważną zasadą polityki ekologicznej Polski jest zasada zrównoważonego rozwoju, która oznacza, że wsparcie dla rozwoju gospodarczego i społecznego udzielane będzie z poszanowaniem wymagań ochrony środowiska, tak, aby pozostawić możliwość korzystania z zasobów przyrodniczych przyszłym pokoleniom. Zasad zrównoważonego rozwoju znalazła swoje potwierdzenie w konstytucji, która w artykule 5 mówi:

„Rzeczpospolita Polska strzeże niepodległości i nienaruszalności swojego terytorium, zapewnia wolności i prawa człowieka i obywatela oraz bezpieczeństwo obywateli, strzeże dziedzictwa narodowego oraz zapewnia ochronę środowiska, kierując się zasadą zrównoważonego rozwoju”. Ustawa zasadnicza wskazuje także, że ochrona środowiska jest obowiązkiem zarówno obywateli, jak i władz publicznych, które poprzez swoją politykę, powinny zapewnić nie tylko bezpieczeństwo ekologiczne, ale i dostęp do zasobów przyrodniczych zarówno współczesnemu, jak i przyszłym pokoleniom. Stanowi to istotną przesłankę dla władz samorządowych. Gminy, akceptując zasady zrównoważonego rozwoju, powinny szukać takich kierunków rozwoju, które prowadzić będą do poprawiania jakości życia mieszkańców m.in. poprzez: zachowywanie cennych systemów przyrodniczych

ograniczanie emisji zanieczyszczeń do powietrza, wód i ziemi, zmniejszanie energio-wodo- i materiałochłonności, ochronę krajobrazu i bioróżnorodności, wzmacnianie struktur ekologicznych, rozwijanie aktywności obywatelskiej itp. Realizacja powyższych celów nie będzie możliwa, jeśli aktywność gmin nie zostanie zaplanowana i ujęta w spójny program działań.

Oprócz **zasady zrównoważonego rozwoju** przy realizacji polityki ekologicznej winny być brane pod uwagę inne, pomocnicze zasady:

- **zasada przezorności**, która przewiduje, że rozwiązywanie pojawiających się problemów powinno następować już wtedy, kiedy pojawia się uzasadnione prawdopodobieństwo, że problem wymaga rozwiązania,

- **zasada wysokiego poziomu ochrony środowiska**, która zakłada, że stosowanie prewencji i przezorności powinno być ukierunkowane na wysoki i bezpieczny dla zdrowia ludzkiego poziom ochrony środowiska,

- **zasada integracji polityki ekologicznej z politykami sektorowymi**, co w praktyce oznacza uwzględnienie w politykach sektorowych celów ekologicznych na równi z celami gospodarczymi i społecznymi,

- **zasada równego dostępu do środowiska przyrodniczego**, a więc potrzeba zaspokajania potrzeb obecnego pokolenia z równoczesnym tworzeniem i utrzymywaniem warunków dla przyszłych pokoleń jako społeczeństw, grup społecznych i jednostek ludzkich w ramach sprawiedliwego dostępu do ograniczonych zasobów i walorów środowiska oraz równoważenie szans pomiędzy człowiekiem a przyrodą poprzez zapewnienie zdrowego i bezpiecznego funkcjonowania jednostek ludzkich przy zachowaniu trwałości podstawowych procesów przyrodniczych ze stałą ochroną różnorodności biologicznej,

- **zasada regionalizacji** oznaczająca między innymi rozszerzenie uprawnień dla samorządu terytorialnego dla ustalania regionalnych opłat i wymogów ekologicznych wobec jednostek gospodarczych i regionalizowanie ogólnokrajowych narzędzi polityki ekologicznej,

- **zasada uspołecznienia polityki ekologicznej** przez stworzenie instytucjonalnych, prawnych i materialnych warunków do udziału obywateli, grup społecznych i organizacji pozarządowych w procesie kształtowania modelu zrównoważonego rozwoju,

- **zasada „zanieczyszczający płaci”**,

- **zasada prewencji**, która zakłada, że przeciwdziałanie negatywnym skutkom dla środowiska powinno być podejmowane na etapie planowania i realizacji przedsięwzięć,

- **zasada stosowania najlepszych dostępnych technik**,

- **zasada skuteczności ekologicznej i efektywności ekonomicznej**, która ma zastosowanie do wyboru planowanych przedsięwzięć inwestycyjnych ochrony środowiska.

Ochrona środowiska przyrodniczego jest jednym z głównych warunków osiągnięcia zrównoważonego rozwoju, równie istotnym jak pozostałe czynniki, którymi są rozwój gospodarczy, ład przestrzenny i warunki społeczne.

Zrównoważony rozwój z punktu widzenia środowiska przyrodniczego to dążenie do:

- **zachowania możliwości odtwarzania się zasobów naturalnych,**
- **racjonalnego użytkowania zasobów nieodnawialnych i zastępowania ich substytutami,**
- **ograniczania uciążliwości dla środowiska i nieprzekraczania granic wyznaczonych jego odpornością,**
- **zachowanie różnorodności biologicznej,**
- **zapewnienia obywatelom bezpieczeństwa ekologicznego,**
- **tworzenia podmiotom gospodarczym warunków do uczciwej konkurencji w odstępie do ograniczonych zasobów i możliwości odprowadzania zanieczyszczeń.**

Generalnie celami polityki ekologicznej w skali kraju w sferze racjonalnego użytkowania zasobów naturalnych są:

- racjonalizacja użytkowania wody,
- zmniejszenie zużycia surowców oraz ilości odpadów z produkcji,
- zmniejszenie energochłonności gospodarki i wzrost wykorzystania energii ze źródeł odnawialnych,
- ochrona gleb,
- wzbogacanie i racjonalna eksploatacja zasobów leśnych,
- ochrona zasobów kopalin.

Program ochrony środowiska dla gminy Żabia Wola powinien wytyczać cele polityki ekologicznej, takie jak:

- racjonalne użytkowanie zasobów naturalnych poprzez zmniejszenie zużycia energii, surowców i materiałów, a równocześnie wzrost udziału w wykorzystywaniu zasobów odnawialnych,
- ochronę powietrza i ochronę przed hałasem przez redukcję emisji gazów i pyłów oraz emitorów hałasu i wibracji,
- ochronę wód przez właściwą gospodarkę wodno-ściekową oraz racjonalizację zużycia wody,

- ochronę gleb i powierzchni ziemi przez minimalizowanie destrukcyjnych oddziaływań przemysłu oraz komunikacji,
- ochronę zasobów przyrodniczych z uwzględnieniem bioróżnorodności przez zmniejszanie presji wynikającej z rozwoju gospodarczego.

Cele ochrony środowiska dla gminy Żabia Wola powinny nosić cechy:

- specjalistycznych,
- mierzalnych,
- akceptowalnych,
- realistycznych,
- terminowych.

Niniejszy dokument zawiera taki program przygotowany dla gminy Żabia Wola. Przedstawia on w sposób kompleksowy politykę ekologiczną gminy, wyznacza najważniejsze cele i zadania, jakie w tym zakresie powinny być osiągnięte.

Przedstawiając niniejszy dokument władze gminy wyrażają nadzieję, że realizacja przedstawionych w nim celów i zadań przyczyni się do poprawy jakości życia mieszkańców gminy Żabiej Woli i umożliwi zachowanie walorów przyrodniczo-krajobrazowych.

2. CHARAKTERYSTYKA GMINY ŻABIA WOLA

2. 1. Położenie

2. 1. 1. Położenie na tle administracyjnego podziału kraju i województwa

Położenie administracyjne:

Gmina Żabia Wola położona jest w południowo-zachodniej części woj. Mazowieckiego. Od podziału administracyjnego, czyli od 1997r należy do powiatu Grodziskiego. Od północy graniczy z gminą Grodzisk Mazowiecki (powiat Grodziski), oraz gminą Nadarzyn (powiat Pruszkowski). Od zachodu z gminą Radziejowice, od strony południowo-zachodniej z gminą

Położenie gminy Żabia Wola na tle podziału administracyjnego woj. Mazowieckiego

Mszczonów (obie gminy należą do powiatu Żyrardowskiego), od strony południowo-wschodniej z gminą Tarczyn, oraz gminą Pniewy (obie gminy należą do powiatu Grójeckiego).

Gmina ma bardzo dobrą komunikację z aglomeracją stołeczną, dzięki bliskiemu

położeniu, oraz przebiegowi drogi krajowej nr 8. Brak bezpośredniego połączenia kolejowego ze stolicą.

2.2. Stan i struktura ludności

2.2.1. Rozwój demograficzny

Przyrost naturalny w ostatnich latach, podobnie jak w całym kraju był ujemny, jednak liczne migracje powodują systematyczny wzrost liczby mieszkańców gminy Żabia Wola.

Za sprawą dużej migracji z terenów sąsiednich utrzymuje się dodatni bilans demograficzny.

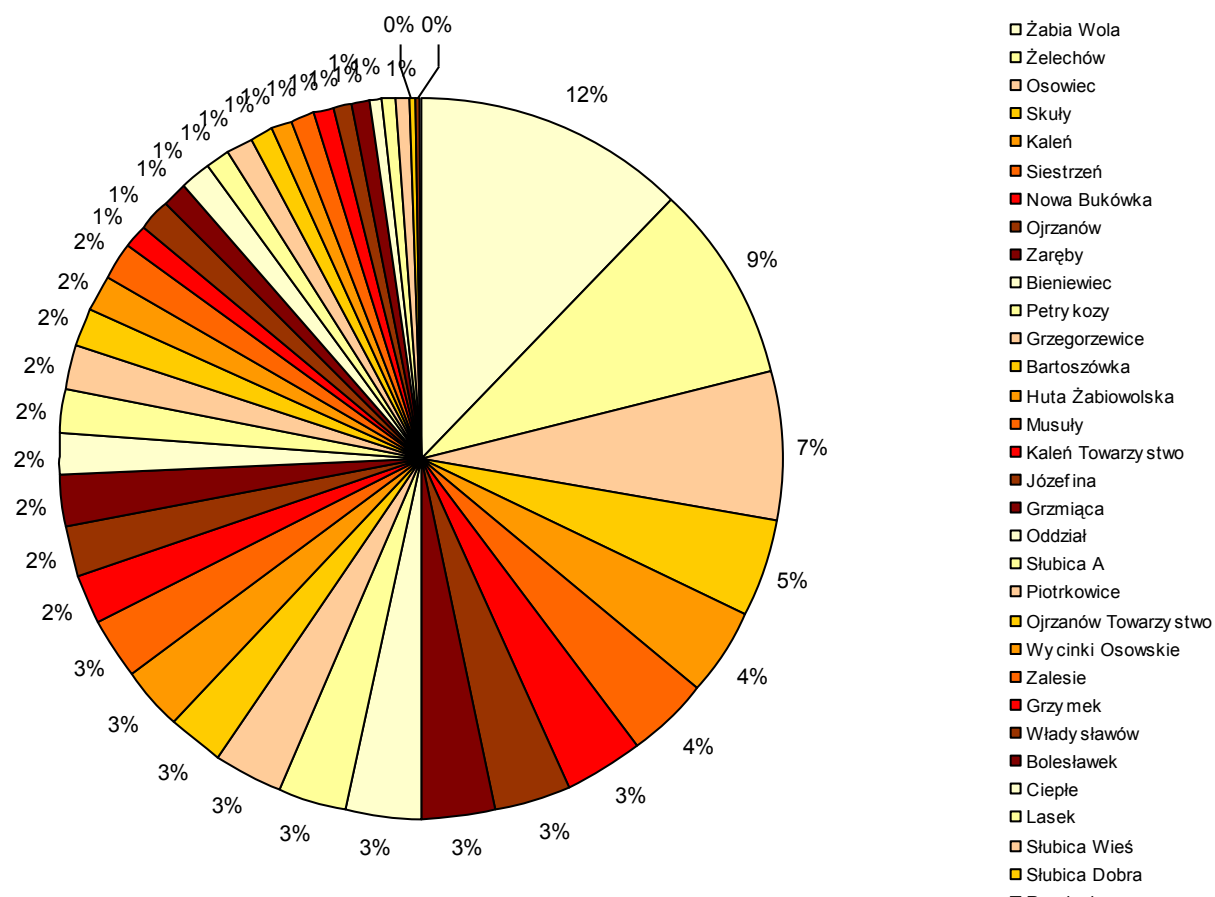

Mieszkańcy gminy Żabia Wola według wykształcenia:

Poziom wykształcenia								
wyższe	policealne	średnie			Zasadnicze zawodowe	Podstawowe ukończone	Podstawowe nieukończone i bez wykształcenia szkolnego	nieustalony
		razem	ogólne	zawodowe				
299	88	978	259	719	1250	1888	255	37

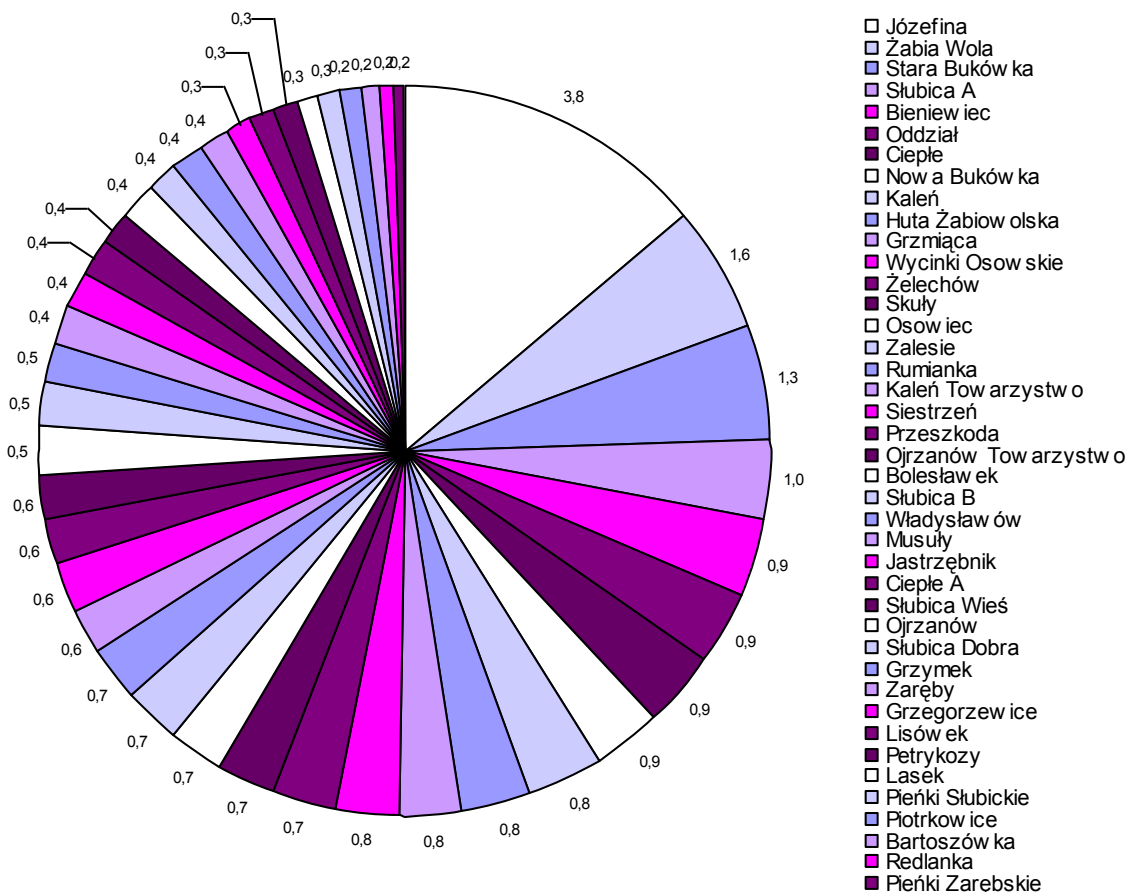
ROZMIESZCZENIE LUDNOŚCI W GMINIE ŻABIA WOLA WEDŁUG MIEJSCOWOŚCI

Procentowe rozmieszczenie ludności we wsiach.

Jedna piąta mieszkańców gminy Żabia Wola to mieszkańcy Żabiej Woli (12% mieszkańców) i Żelechowa (9%)

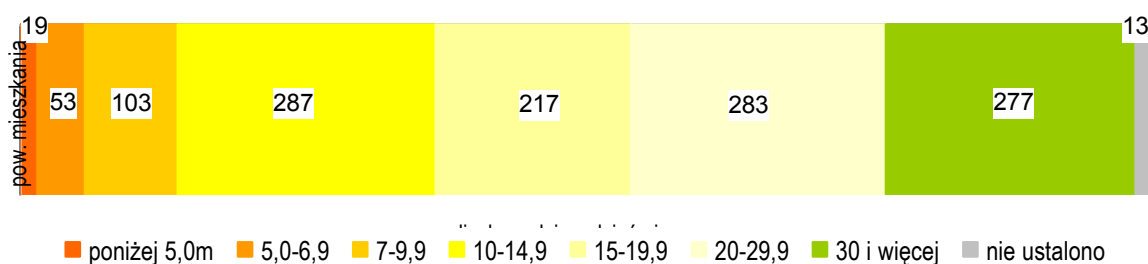
Gęstość zaludnienia [liczba mieszkańców na 1ha] w poszczególnych obrębach:

Najgęściej zamieszkane są miejscowości: Józefina (prawie 4 mieszkańców na 1ha powierzchni), Żabia Wola (1,6), Stara Bukówka (1,3), Ślubica A

2.3. Warunki mieszkaniowe, gospodarstwa domowe

POWIERZCHNIA UŻYTKOWA MIESZKANIA (w m²) PRZYPADAJĄCA NA 1 OSOBE (według liczby rodzin zamieszkujących mieszkania o powierzchni). Liczba rodzin z dziećmi.

2.4. Rynek pracy

2.4.1. Aktywność ekonomiczna ludności:

W wieku od 15 lat i więcej szacuje się na poziomie 4671 osób, w tym:

aktywni zawodowo – 2630 (pracujący –2267, bezrobotni –363)

bierni zawodowo – 1975

nieustalony status na rynku pracy - 66

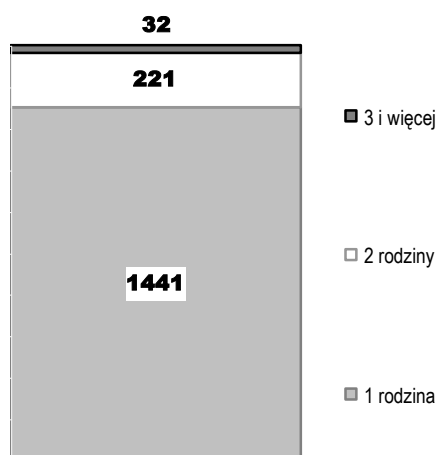
Współczynnik aktywności zawodowej wynosi 57,1%.

Wskaźnik zatrudnienia wynosi 49,2%.

Stopa bezrobocia 13,8%.

2.5. Mieszkalnictwo

Na terenie gminy Żabia Wola istnieje 2470 gospodarstw. Liczba mieszkań nie jest łatwa do jednoznacznego określenia z uwagi na dużą liczbę zabudowań rekreacyjnych o charakterze całorocznym, użytkowanych praktycznie jako mieszkania.

Spis powszechny w 2002 roku wykazał 2096 mieszkań, w tym 1694 stale zamieszkałe, 17 „drugich domów” – to znaczy mieszkań przeznaczonych do czasowego przebywania (nie będącym miejscem zameldowania) zamieszkałych w okresie spisu i 188 „drugich domów” nie zamieszkałych w chwili spisu. Niezamieszkałych mieszkań nie będących drugimi domami wykazano w spisie 137 przeznaczonych do stałego zamieszkania, oraz 55 przeznaczonych do rozbiórki.

Pięć mieszkań przeznaczono wyłącznie do prowadzenia działalności gospodarczej.

W 1711 mieszkaniach zamieszkałych w chwili przeprowadzania spisu (z których 1639 stanowiło własność osób prywatnych) znajdują się 6343 izby. Przeciętnie mieszkanie składa się z 3 izb, statystyczna wielkość mieszkania wynosi prawie 83m². Statystycznie przypada jedna izba, albo 23,5m² na osobę. Spośród 1711 mieszkań opisanych w spisie powszechnym w 2002 roku 1441 mieszkań zamieszkałych jest przez 1 rodzinę, 221 mieszkań współzamieszkiwanych jest przez 2 rodziny, 32 mieszkania zamieszkiwane są przez 3 lub więcej rodzin.

Mieszkaniowy zasób gminy tworzą lokale mieszkaniowe mienia komunalnego gminy Żabia Wola. Jest ich 45. Zlokalizowane są w budynkach komunalnych usytuowanych w 7 miejscowościach gminy. Gminny Program Gospodarowania Mieszkaniowym Zasobem Gminy opracowany został do roku 2008.

W perspektywie lat 2004-2013 nie planuje się powiększenia zasobu mieszkalnego gminy ze środków własnych. Planowane remonty bieżące spowodują utrzymanie zasobu mieszkaniowego na poziomie stanu obecnego.

Wysoki przyrost migracyjny spowodował szybki rozwój budownictwa indywidualnego.

Nie bez znaczenia jest fakt, że w ostatnich latach Rada Gminy Żabia Wola kolejnymi zmianami do Planu Zagospodarowania Przestrzennego Gminy Żabia Wola wprowadzała możliwości zabudowy nowych terenów głównie na cele budownictwa jednorodzinnego jak i działalności usługowej.

BUDYNKI MIESZKALNE ZAMIESZKANE WEDŁUG WYPOSAŻENIA W
INSTALACJE:

WYSZCZEGÓLNIENIE:

OGÓŁEM		Z liczby ogółem – wyposażone w					
		wodociąg			kanaliza cję	Gaz z sieci	Centralne ogrzewanie
		razem	Z sieci	lokalnych	Z odprowa dzeniem do urz. lokalneg o		lokalne
Budynki	1532	1227	854	373	1161	355	1024
Mieszkania	1633	1314	927	387	1236	374	1076
Powierzchnia użytkowa mieszkań w m ²	135847	120210	84670	35540	116116	41697	104139
Ludność w mieszkaniach	5715	4801	3334	1467	4577	1412	4057

2.6. Gospodarka (przemysł i usługi)

Na terenie gminy Żabia Wola tereny inwestycyjne zlokalizowane są wzdłuż trasy szybkiego ruchu relacji Wrocław – Warszawa. W miejscowym planie zagospodarowania przestrzennego tereny te oznaczone są jako tereny przeznaczone pod lokalizację warsztatów rzemiosła produkcyjnego, obiektów produkcyjno-usługowych i składów o uciążliwości nie wykraczającej poza granice działki PU.

W terenie oznaczonym symbolem PU plan ustala przeznaczenie podstawowe - zabudowę usługową nieuciążliwą i składy, plan dopuszcza obiekty usług i składów użyteczności publicznej związane z obsługą handlu (sklepy, hurtownie, budynki biurowe), składy, bazy i zaplecza oraz inne obiekty usługowe kubaturowe, których uciążliwość nie wykracza poza granice działki, dopuszcza się lokalizację zabudowy kubaturowej o stopniu intensywności max. 0,6; wysokość budynków nie powinna przekroczyć 15,0 m, dopuszcza się realizację budynku mieszkalnego i adaptację istniejących budynków mieszkalnych, forma architektoniczna obiektów budowlanych powinna być ujednolicona o stonowanej kolorystyce, zaleca się stosowanie nowoczesnych oraz sprawdzonych tradycyjnych materiałów wykończeniowych.

Plan ustala następujące wymagania:

- ↪ ewentualna szkodliwość dla środowiska wywołana przez obiekty produkcyjne, usługowe i inne nie może wykraczać poza granice własności i tym samym spowodować konieczność ustanowienia strefy ochronnej,
- ↪ podejmowanie działalności gospodarczej wiążącej się z wprowadzeniem substancji zanieczyszczających powietrze jest możliwe wyłącznie po uzyskaniu decyzji o dopuszczonej emisji wg przepisów szczególnych,
- ↪ określenie ewentualnej uciążliwości w/w terenów oraz ocena oddziaływania inwestycji na środowisko powinna nastąpić na etapie uzyskania decyzji pozwolenia na budowę, na podstawie przepisów szczególnych,
- ↪ nakazuje się zachowanie max. ilości zieleni.

2.6.1. Podmioty gospodarcze

Do najważniejszych zakładów działających należą:

L.p.	Nazwa zakładu pracy		Siedziba
1	Shell	Sp. z o.o.	Huta Żabiowska
2	Jokey Polska	Sp. z o.o.	Żabia Wola
3	Baltom	Sp. z o.o.	Bieniewiec
4	Jan-Bud	Spółka Jawna	Zalesie
5	Spółdzielnia Kółek Rolniczych	Spółdzielnia	Huta Żabiowska
6	Bada Pak		Bieniewiec
7	Finco Stal Serwis	Sp. z o.o.	Nowa Bukówka
8	Interpegro-Farm	Sp. z o.o.	Grzmiąca
9	Uniweg Polska	Sp. z o.o.	Żabia Wola
10	Finco Stal Profil	Sp. z o.o.	Nowa Bukówka
11.	Finco Stal	Sp. z o.o.	Nowa Bukówka
12	Pegrodetal – Holding	Sp. z o.o.	Grzmiąca
13	Inco Veritas	S.A	Ojrzanów
14	Zakład Przetwórstwa Tworzyw sztucznych Quiz	Sp. z o.o.	Osowiec

15	Plettac Serwis	Sp. z o.o.	Oddział
16	Zewita	Sp. z o.o.	Sięstrzeń
17	HB	Sp. z o.o.	Józefina
18	Wild Szymbark	Sp. z o.o.	Sięstrzeń
19	Toyka Poland	Sp. z o.o.	Nowa Bukówka
20	Intern Tap Stanisław Suchecki	Osoba fizyczna	Żabia Wola
21	Petroland Radosław Głogowski	Osoba fizyczna	Przeszkoda
22	WIM Stanisław Nitecki	Osoba fizyczna	Huta Żabiowski
23	Bank Spółdzielczy		Żabia Wola

Do 2003 zarejestrowało się 448 podmiotów gospodarczych, w tym:

- usługi budowlane **61**
- handel **76**
- sklepy **26**
- usługi transportowe **39**
- warsztaty samochodowe **12**
- usługi hydrauliczne **15**
- składy budowlane **16**
- usługi stolarskie **17**
- inne **186**

W ostatnich 5 latach liczba zarejestrowanych podmiotów wzrosła o 37%. Powstał 1 duży zakład a zatrudnienie w innych większych zakładach powiększyło się, np. Finco Stal (było 12) są 33 osoby. Wzrosła liczba zakładów stolarskich, składów budowlanych, usług transportowych i handlowych.

Wg informacji uzyskanych ze spisu powszechnego w 2002 roku z pracy najemnej utrzymuje się 75% osób, pracujący na rachunek własny to 25%, w tym w gospodarstwie rolnym – 11%.

Systematycznie zmniejsza się liczba osób, dla których praca w gospodarstwie rolnym stanowi podstawowe źródło dochodu. Jednocześnie rośnie liczba osób pracujących na rachunek własny.

W ostatnim czasie wzrasta zainteresowanie przedsiębiorców nabyciem gruntów pod działalność gospodarczą i inwestowaniem na terenie gminy.

2.7. Szkolnictwo, oświata, wychowanie

2.7.1. Oświata i wychowanie

Na terenie gminy Żabia Wola funkcjonują trzy szkoły podstawowe 6-cio klasowe: w Józefinie, Ojrzanowie i Skulach. Naukę pobiera 626 uczniów w 24 oddziałach i 4 klasach nauczania początkowego - „zerówkach”.

Usytuowanie szkół jest „dość symetryczne” w topografii gminy. Prawem zwyczajowym dyktowanym najkrótszą drogą do poszczególnych szkół uczęszczają dzieci z następujących miejscowości:

- do Józefiny (325 dzieci) - z Bieniewca (część wsi) Huty Żabiowskiej, Józefiny, z części Grzymka, Kaleni, Musuła, Nowej Bukówki, Osowca, Rumianki, Starej Bukówki, Władysławowa (części wsi), Zalesia, Żabiej Woli, Oddziału, Pieniek Słubickich, Słubicy A, Słubicy B, Słubicy D i Słubicy W.
- do Ojrzanowa (148 dzieci) - z Jastrzębnika, Kaleni Towarzystwo, Pieniek Zarębskich, Zarąb, Żelechowa
- do Skuła (135 dzieci) - ze wsi Bartoszkówka, Bolesławka, Ciepłe, Ciepłe A, Grzegorzewice, Grzmiąca, Piotrkowice, Skuły
- Dzieci z Siestrzeni, Przeszkody i Władysławowa uczęszczają do szkoły w Kostowcu w sąsiedniej gminie Nadarzyn,
- natomiast z Petryków, Lasku i Redlanki do szkoły w Lutkowie gm. Mszczonów.

Każda placówka szkolna posiada klasę zerową, w której opieką objęte są dzieci 6-letnie (74 dzieci).

Liczba nauczycieli wynosi 54 w tym 4-kierowników placówek. Statystycznie przypada 11,8 uczniów na jednego nauczyciela.

2.8. Turystyka, rekreacja

2.8.1. Rekreacja indywidualna

Liczba działek rekreacyjnych ulega dynamicznym przemianom. Zespoły działek rekreacyjnych powstawały w różnych okresach. Pierwsze z nich powstawały w połowie lat 70-tych (zakłady im. Róży Luksemburg, SPEC, LOT i inne nabywały grunty niskiej klasy od rolników, a następnie odsprzedawały wydzielone działki swoim pracownikom). Następnym okresem, oraz szczególnie intensywnie pod koniec lat 80 i na początku 90-tych, kiedy złagodzone przepisy o ochronie gruntów rolnych (ustawodawca zezwolił na swobodne nabywanie gruntów rolnych przez osoby nie będące rolnikami). Obecnie obserwuje się tendencję do przekształcania działek rekreacyjnych w budowlane, a tym samym zmianę funkcji rekreacyjnej na mieszkaniowo-rekreacyjną. Większość działek rekreacyjnych na terenie gminy znajduje się w jej północnej części. Zespoły działek rekreacyjnych znajdują się w sąsiedztwie wsi: Bieniewiec, Osowiec, Józefina, Władysławów, Jastrzębnik, Żelechów,

Słubica A. W Południowej części gminy mieści się kilka zespołów działek rekreacyjnych, oraz posiadłości indywidualne o funkcjach rekreacyjnych, o charakterze rezydencjonalnym.

W skład kompleksu działek wchodzi zazwyczaj kilkanaście do kilkudziesięciu działek o powierzchni zazwyczaj 800-2000m². W niektórych przypadkach (przekształcenie Pracowniczego Ogrodu Działkowego w zespół działek rekreacyjnych) ich powierzchnia jest mniejsza. Zabudowania mają charakter letniskowy i całoroczny. Na działkach powstałych w latach 70 tych przeważają domki podobne, często jednego typu (częsty jest model Mikołajek). Na działkach powstałych w latach 90-tych dominuje różnorodna zabudowa całoroczna, np. Pracownicze Ogrody Działkowe położone są przy linii kolejowej Czachówek - Skierniewice, w pobliżu miejscowości Piotrkowice. Wielkość działki wynosi 300-500 m². Zabudowa w przeważającej części ma charakter letniskowy. Zdarzają się przypadki wykupu gruntów przez działkowiczów od Związku Działkowców Polskich i zmiana statusu prawnego działek pracowniczych na własnościowe (np. we Władysławowie – Ulance).

Liczba działek rekreacyjnych w zespołach (w tym działki rekreacyjne, oraz działki mieszkalne powstałe z rekreacyjnych) wynosi około 1000-1200. W przypadku, gdyby na każdej działce przebywało 5 osób liczba działkowiczów przewyższyłaby liczbę stałych mieszkańców gminy.

W przypadku gminy Żabia Wola turyści i właściciele działek rekreacyjnych stanowią poważny odsetek ludności.

2.8.2. Obiekty i tereny atrakcyjne turystycznie na terenie gminy

Atrakcje turystyczne na terenie gminy:

Obiekty interesujące turystów to przede wszystkim zachowane i udostępnione do zwiedzania zabytki, ogólnodostępne lasy, kąpielisko.

Inwentaryzacja obiektów atrakcyjnych turystycznie według nazw miejscowości (szczegółowe informacje na temat obiektów chronionych zawarto w rozdziale poświęconym ochronie walorów kulturowych i przyrodniczych)

miejscowość	Obiekty	dostępność	Ochrona	Uwagi
	O znaczeniu ponad lokalnym	A – publiczna	Z – wpis do rejestru zabytków	
	O znaczeniu lokalnym	B – dobra, z ograniczeniami	E – wpisany do ewidencji zabytków	
		C – ograniczona	P - chronione na podstawie ustawy o ochronie środowiska	
		/stan zachowania		
		2 - bardzo dobry		

Program Ochrony Środowiska Gminy Żabia Wola

		1 – dobry	! – brak ochrony	
		0 – niewystarczający		
Grzegorzewice	zespół dworsko-parkowy	B/2	Z	obecnie hotel „Dom Adwokata”
	stawy rybne	B		Możliwość wędkowania
Grzmiąca	zespół pałacowo-parkowy	C/1	Z	
	Aleja lipowa	A/1	P	
	kapliczka przydrożna	A	E	
Grzymek	Kapielisko	B		Jedyne w gminie
	budynek młyna	C		
Huta Żabiowska	kapliczka przydrożna	A/	E	
Lasek	pozostałości parku dworskiego	A/0	E	Organizowano tam wystawy plenerowe
Ojcówek	park podworski, pozostałości dworu	B/1	Z, E	
Ojrzanów	zespół pałacowo-parkowy	B/2	Z	
	2 kapliczki przydrożne	A	E	
	Willa (Ojrzanów 3)	C/2	E	
Osowiec	zespół pałacowo-parkowy	B/2	Z	
	Kapliczka dworska	B/2	E	
Petrykozy	zespół dworsko-parkowy	C/2	Z	
	2 wiatraki, obora i spichlerz	C/2	E	W zespole parkowym
	Aleja pomnikowych jesionów	A/2	P	
Przeszkoda	kapliczka przydrożna	A	E	
Siostrzeń	pozostałości folwarku	B/0	E	
	park podworski			
Skuły	kościół z dzwonnica	A/2	Z	
	plebania z organistówką	B/1	!	
	2 cmentarze	A/0	Z, Z	
	dawna szkoła	C/0	!	
	Rezerwat Skulski Las	A szlak	P	
Słubica	Zabytkowy budynek szkoły	C/2	E	
	Rezerwat Skulskie Dęby	A szlak	P	
Władysławów	zespół dworsko-parkowy	A/0	E	
Zaręby	Dwór, stodoła	C/1	!	
	pozostałości folwarku	B/	E	
	kapliczka przydrożna		E	
Żabia Wola	zespół dworsko-parkowy	A/2	Z	
Żelechów	Kościół	A/2	Z	
	Cmentarz	A/1	Z	
	2 kapliczki przydrożne	A/1	E, E	
	Plebania, dom parafialny	C/2	E, E	

2.8.3. Atrakcyjne widoki krajobrazowe

Gmina Żabia Wola charakteryzuje się ładnymi widokami, wyjątkowo malownicze są drogi gruntowe relacji:

- Kaleń - Grzmiąca,
- Skuły – Słubica (droga gminna nr 384206),
- Skuły- Bartoszkówka (droga gminna nr 384207),
- Petrykozy-Piotrkowice (z przejazdem nad torami)

2.8.4. Obiekty atrakcyjne turystycznie w bliskim sąsiedztwie gminy

- Kulklówka – dworek Chełmońskiego (ograniczona dostępność – użytkowany przez córkę malarza)
- Książenice – dwór z początków XX wieku, obecnie filia biblioteki z Grodziska Mazowieckiego.
- Many – dwór Tołwińskiego, pozostałości parku krajobrazowego.
- Młochów – założenie pałacowe park projektu W. Kronenberga z XIX wieku. Rezerwat Las Młochowski.
- Radziejowice zespół pałacowy: Pałac zameczek połączone galerią, park XIX wieczny projektu A. De Saint Omer (dom pracy twórczej), dworek administratora z pocz. XIX w. zabytkowy kościół pod wezwaniem św. Anny (dostępność bardzo dobra, stan utrzymania dobry)
- Rozalin - zabytkowy park, rezerwat Dęby Rozalińskie
- Zbiroża - w okolicy wsi kąpielisko.

2.9. Komunikacja

2.9.1. Tranzyt

Przez teren gminy odbywa się ruch tranzytowy w kierunkach wschód-zachód drogami krajowymi nr 8 i 50. Także linia kolejowa znajdująca się w północnej części gminy ma przebieg równoleżnikowy. Ruch poprzeczny ma charakter lokalny. Z wyjątkiem obszarów położonych na północ od drogi krajowej nr 8 natężenie ruchu jest nieznaczne.

2.9.2. Komunikacja indywidualna

a) samochodowa:

Gmina ma bardzo dobre połączenie z Warszawą (do centrum 40 km drogą krajową nr 8 na wschód) Grodziskiem Mazowieckim (10 km drogą powiatową na południe), Mszczonowem (10 km drogą krajową nr 50 i ok. 15 km drogą krajową na północny zachód i drogą nr 8 na południowy zachód), Żyrardowem (ok. 20 km droga krajowa Nr 50 na zachód), Tarczynem

(15 km na wschód drogą wojewódzką nr 510) i Grójcem (20 km na wschód drogą krajową nr 50).

Na terenie gminy znajdują się dwie stacje benzynowe (w miejscowościach Przeszkoda i Huta Żabiowska).

b) rowerowa:

Rower jest dodatkowym środkiem komunikacji dla dużej liczby mieszkańców gminy Żabia Wola. Duża liczba turystów odwiedza gminę właśnie na rowerach. Wzdłuż większości dróg istnieją wyjeżdżone „przeдеpty” rowerowe. Wzdłuż wielu dróg ruch rowerowy odbywa się poboczem drogi, albo z braku pobocza zewnętrzną krawędzią drogi. Przy wzrastającym natężeniu ruchu samochodowego taki stan rzeczy będzie powodował wzrost liczby wypadków.

Natężenie ruchu rowerowego wzrasta w dni świąteczne – wielu mieszkańców dojeżdża rowerem do kościoła do miejscowości Skuły, Żelechów, Józefina, oraz poza granicami gminy do miejscowości Kuklówka. W weekendy pojawia się też większa liczba turystów. W dni targowe wzrasta ruch rowerowy w kierunku pobliskich miast (środy i soboty Grodzisk Mazowiecki, oraz Żyrardów, niektóre poniedziałki i wszystkie czwartki Mszczonów, a także w soboty Tarczyn). Warto zwrócić uwagę na zmniejszanie się intensywności ruchu rowerowego miejscowych, oraz zwiększanie ruchu rowerowego wypoczynkowego.

2.9.3. Komunikacja zbiorowa:

a) Komunikacja PKS: teren gminy obsługują dwa przedsiębiorstwa PKS-u

PKS Żyrardów po trasie katowickiej relacja Żyrardów – Warszawa (Przystanki PKS znajdują się wzdłuż drogi krajowej nr 8 w miejscowościach: Siestrzeń, Przeszkoda, Żabia Wola, Huta Żabiowska, Bukówka, Oddział, oraz wzdłuż dróg powiatowych w Żelechowie, Zarębach, Skułach, Piotrkowicach, Lasku).

PKS Grodzisk Maz. obsługuje teren Grodzisk Maz. –Żabia Wola – Grzegorzewice, przystanki znajdują się w Osowcu, Józefinie, Żabiej Woli, Hucie Żabiowskiej, Kaleni, Ciepłym, Skułach, Piotrkowicach, Grzegorzewicach)

b) Komunikacja PKP:

Przez teren gminy przebiega linia kolejowa relacji Czachówek – Łuków.

2.10. Układ komunikacyjny

Układ komunikacyjny gminy składa się z sieci dróg kołowych oraz linii kolei normalnotorowej PKP relacji Skierniewice – Czachówek.

Drogi wojewódzkie pełnią w przeważającej mierze funkcje tranzytowe.

Linia kolejowa przebiegająca przez teren gminy nie ma dużego znaczenia w ruchu pasażerskim.

W zakresie komunikacji kołowej decydujące znaczenie dla obsługi powiązań zewnętrznych gminy mają:

Droga krajowa nr 8 dwujezdniowa relacji Warszawa – Wrocław (o ograniczonej dostępności z jednym bezkolizyjnym wiaduktem w Hucie Żabiowskiej traktowanym jako dwupoziomowe skrzyżowanie drogi krajowej z drogami powiatowymi 38502 i 38503).

Szerokości w liniach rozgraniczających według stanu istniejącego wynosi ok. 40m. Aktualna nieprzekraczalna linia zabudowy 20m od linii rozgraniczającej drogę na terenie zabudowanym, 40m poza terenem zabudowy.

Droga krajowa nr 50 relacji Żyrardów – Grójec (ogólnodostępna).

Szerokość pasa drogowego w stanie istniejącym wynosi 15-16m, szerokość jezdni – 6m. Średniodobowe natężenie ruchu na tej drodze wynosi 1200 p.u. Aktualna nieprzekraczalna linia zabudowy 10m od linii rozgraniczającej drogę na terenie zabudowanym, 25m poza terenem zabudowy.

Droga wojewódzka nr 876 relacji Chudolipie –Piotrkowice- Many-Tarczyn (ogólnodostępna), kl. Z, odcinek Piotrkowice-Many na terenie gminy posiada nawierzchnię gruntową, odcinek Piotrkowice – Chudolipie posiada nawierzchnię asfaltową o szerokości jezdni 5m w odcinkach węższych i 6m w odcinkach szerszych.

Drogi powiatowe:

(klasyfikacja według Powiatowego Zarządu Dróg Publicznych)

nr 38501 relacji Grodzisk– Sierzeń – Ojrzanów – Tarczyn kl. Z, szerokość jezdni 3,5

nr 38502 relacji Grodzisk – Józefina kl. Z szerokość jezdni 5,0 m

nr 38503 przejście przez miejscowość Żabia Wola kl. Z, szerokość 7,0 m.

nr 38505 relacji Żelechów – Kaleń kl. L, szerokość jezdni 7,0m

nr 38506 relacji Ojrzanów – Zaręby (nawierzchnia gruntowa) kl. Z

nr 38507 relacji Żabia Wola – Bartoszkówka – Osuchów kl. Z, szerokość jezdni 5,5 m

nr 38508 relacji Bukówka – Skuły kl. L, szerokość jezdni 3,5 m

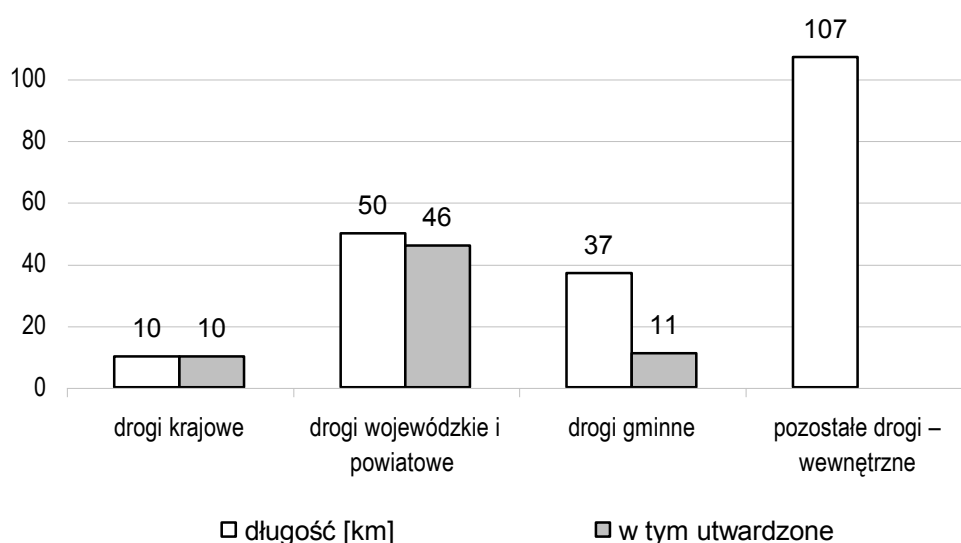
nr 385010 relacji Piotrkowice – Grzegorzewice (nawierzchnia gruntowa) klasa Z

Zgodnie z rozporządzeniem Ministra Transportu i Gospodarki Morskiej z dnia 2marca 1999r w sprawie warunków technicznych jakim powinny odpowiadać drogi publiczne i ich usytuowanie (Dz.U nr 43 z 1999r) szerokość dróg w liniach rozgraniczających wynosi 15m dla dróg lokalnych, oraz 20m dla dróg zbiorczych.

Drogi gminne:

- nr 38504 relacji Żabia Wola – Żelechów (nawierzchnia gruntowa)
- nr 38509 relacji Skuły – Grzegorzewice (nawierzchnia gruntowa)
- droga (dawny numer 4200) relacji Huta Żabiowska – Józefina (nawierzchnia gruntowa)
- nr 384201 relacji Musuły – Zalesie
- nr 384202 relacji Bieniewiec – Oddział
- nr 384204 relacji Żelechów – Krakowiany
- nr 384205 relacji Zaręby – Many (nawierzchnia gruntowa)
- nr 384206 relacji Skuły – Pieńki Słubickie (nawierzchnia gruntowa)
- nr 384207 relacji Skuły – Bartoszkówka (nawierzchnia gruntowa)
- nr 384208 relacji Oddział – Skuły (nawierzchnia gruntowa na odcinku od Słubica Wieś-Skuły)
- nr 384209 relacji Słubica – Pieńki Słubickie (nawierzchnia gruntowa na odcinku Słubica Wieś- Słubica B)
- nr 384210 relacji Grzegorzewice – Lasek (nawierzchnia gruntowa)
- nr 384212 relacji Piotrkowice – Petrykozy (nawierzchnia części drogi gruntowa)
- nr 384213 relacji Lasek – Petrykozy (nawierzchnia gruntowa)
- droga bez numeru relacji Słubica Dobra – Słubica A (nawierzchnia gruntowa)

Zestawienie długości dróg w gminie Żabia Wola

3. SYSTEMY INFRASTRUKTURY TECHNICZNEJ I GOSPODARKI KOMUNALNEJ

3.1. Zaopatrzenie gminy w wodę

W gminie Żabia Wola znajdują się trzy ujęcia:

1. Musuły – ujęcie składające się z dwóch studni o głębokościach 44,0 m i o wydajnościach eksploatacyjnych: 15,0 m³/h i 35,0 m³/h,
2. Bartoszkówka – ujęcie składające się z jednej studni czwartorzędowej o głębokości 122,0 m i wydajności eksploatacyjnej 40,0 m³/h,
3. Żelechów – ujęcie składające się z dwóch studni o głębokościach 48,0 m i 43,0 m i wydajnościach eksploatacyjnych odpowiednio: 32,0 m³/h i 44,0 m³/h.

W 2000r stan eksploatacji wody w gminie wyniósł 172 500 m³. Sieci wodociągowe zaopatrywane przez w/w stacje znajdują się wyłącznie w granicach gmin. Długość istniejącej sieci wodociągowej wynosi 76,2 km oraz 37,6 km przyłączy (1007 sztuk przyłączy).

Przewiduje się, że zapotrzebowanie dla gminy w najbliższych latach będzie wynosiło:

Musuły:

$$Q_{\max db} = 637,0 \text{ m}^3/\text{d}$$

$$Q_{\max h} = 56,7 \text{ m}^3/\text{h}$$

Żelechów oraz Bartoszkówka (wspólna spięta sieć): $Q_{\max db} = 1574,0 \text{ m}^3/\text{d}$

$$Q_{\max h} = 145,0 \text{ m}^3/\text{h}$$

Dla gminy projektowane są w najbliższych latach sieci wodociągowe o długości 24,6 km dla ujęcia w Musułach oraz o długości 20,6 km dla ujęć w Bartoszkowie i Żelechowie. W projekcie obliczono perspektywicznie maksymalne zapotrzebowanie dla obszaru całej gminy. Wynosi ono: 166,0 m³/h (stan istniejący) oraz 202,0 m³/h (w perspektywie).

Przewiduje się dalsze prace modernizacyjne stacji wodociągowych. Inwestycją pierwszoplanową powinno być wybudowanie drugiej studni na stacjach w miejscowościach Bartoszkówka i Musuły (orientacyjna głębokość ok. 12 m). Szczegółowa mapa sieci wodociągowej znajduje się w Urzędzie Gminy.

3.2. Odprowadzanie oraz oczyszczanie ścieków sanitarnych

Projektuje się objęcie terenu całej gminy systemem kanalizacji, opartym głównie na systemach grawitacyjnych. Planuje się, zgodnie z Koncepcją programowo-przestrzenną gospodarki ściekowej gminy, wykonanie 4 oczyszczalni ścieków na potrzeby gminy, oraz odprowadzenie części ścieków (z terenów północno-zachodnich i północno-wschodnich) do układów kanalizacyjnych gminy Grodzisk Mazowiecki w celu maksymalnego wykorzystania naturalnego nachylenia terenu. Przewiduje się także odprowadzenie ścieków z miejscowości Osowiec do oczyszczalni ścieków we wsi Bieniewiec przez teren wsi Wężyk (gmina Grodzisk Mazowiecki).

Zakłada się lokalizację oczyszczalni ścieków w miejscowościach:

- Żabia Wola (odbiór wód rzeka Mrowna);
- Skuły (odbiór wód przez Karczunek – dopływ rzeki Pisia Tuczna);
- Bieniewiec (odbiór wód przez rzekę Wężyk – dopływ rzeki Pisia Tuczna);
- Petrykozy (odbiór wód – rzeka Karczunek).

W celu zwiększenia efektywności, oraz objęcia siecią kanalizacyjną maksymalnego obszaru gminy przewiduje się budowę przepompowni ścieków.

Docelowo ścieki około 2% mieszkańców mają być oczyszczane w przydomowych oczyszczalniach ścieków.

3.3. Kanalizacja deszczowa

- wprowadza się zakaz odprowadzania nie oczyszczonych wód deszczowych wprost do gruntu lub wodnych cieków powierzchniowych,
- wody deszczowe z dachów, dróg i placów manewrowych odprowadzane będą do znajdujących się na terenie rowów melioracyjnych, po oczyszczeniu w separatorach benzynowo - koalescencyjnych AWAS

3.3. Ciepłownictwo

Zaopatrzenie w ciepło odbywa się z indywidualnych źródeł ciepła z preferencją dla ekologicznych czynników grzewczych (gaz, olej niskosiarkowy i energia elektryczna)

3.4. Elektroenergetyka i gazownictwo

Tereny gminy zasilane są magistralnymi liniami napowietrznymi 15kV ze stacji 110/15kV „Mszczonów”. Istniejący system zaspokaja obecne i przyszłe zapotrzebowanie

elektroenergetyczne do poziomu około 8MW przy założeniu umiarkowanego tempa rozwoju i standartowych przerw w dostarczaniu energii elektrycznej.

W gminie energię elektryczną otrzymuje około 1600 odbiorców.

Przez teren gminy przechodzą gazociągi średniego ciśnienia. Około 900 odbiorców podłączonych jest do sieci gazociągowej.

3.5. Gospodarka odpadami

Gmina posiada wysypisko odpadów komunalnych we wsi Petrykozy. Składowisko ma pojemność 10750 Mg (t), nie planuje się rozbudowy, Przewiduje się, że składowisko będzie przyjmować odpady komunalne do 2012 roku. Składowisko posiada warstwę izolującą od wód gruntowych.

Mieszkańcy gminy są zobowiązani do zawarcia umowy z podmiotami uprawnionymi do odbioru nieczystości stałych. W trakcie wprowadzania są programy mające na celu segregowanie odpadów w gospodarstwach domowych (tzw. „u źródła”).

3.6. Cmentarze

Na obszarze gminy Żabia Wola znajdują się 4 cmentarze (3 rzymsko-katolickie i 1 prawosławny). Opiekę na terenami cmentarzy sprawują parafie.

4. ŚRODOWISKO PRZYRODNICZE GMINY

4.1. Budowa geologiczna i rzeźba terenu

Budowa geologiczna gminy została słabo rozpoznana nielicznymi głębszymi wierceniami. W podłożu występują w wielu miejscach wyerodowane utwory lodowcowe i wodnolodowcowe wczesnego plejstocenu z fragmentami ilów trzeciorzędowych. Płytkie podłoże budują gliny zwałowe odłożone w czasie recesji lądolodu mazowiecko-podlaskiego zlodowacenia środkowopolskiego.

W południowej strefie granicznej gminy występują niewielkie wyniesienia stanowiące pozostałość pagórków strefy czołowo morenowej, zbudowanej z materiału piaszczysto-zwirowego. Dna obniżen dolinnych wypełniają holocenijskie piaski rzeczne, na stropie których lokalnie zalegają namuły i torfy. Liczne występowanie torfów stwierdzono zwłaszcza w dolinie rzeki Utraty i rzeki Mrownej.

4.2. Gleby

Gmina Żabia Wola jest położona w obrębie mezoregionu Wysoczyzny Rawskiej – jej północnej części zwanej Wysoczyzną Mazowiecką. Rzeźba powierzchni terenu jest stosunkowo urozmaicona. Na obszarze gminy dominują grunty korzystne dla posadowienia budynków. Grunty nie nadające się do bezpośredniego posadowienia występują głównie w dnach dolin rzecznych i obniżen bezodpływowych. Na niewielkich obszarach występują złoża kopalin pospolitych (Bartoszkówka), które są eksploatowane powierzchniowo. Gmina charakteryzuje się niezbyt korzystnymi warunkami dla produkcji rolnej. Na większości obszarów występują gleby niskich klas bonitacyjnych (V i VI klasa). Około 1/5 gminy zajmują lasy i grunty leśne. Część kompleksów leśnych znajduje się pod ochroną. Doliny rzeczne z przyległymi lasami tworzą korytarze ekologiczne o znaczeniu ponadlokalnym i nie powinny być przegradzane i zabudowywane.

Warunki naturalne terenu – ukształtowanie terenu, szata roślinna, zasoby wód powierzchniowych i gruntowych należy ocenić jako korzystne dla osadnictwa i działalności gospodarczej.

4.3. Stan rolniczej przestrzeni produkcyjnej

Spis powszechny z 2002 roku wykazał 1435 gospodarstw rolnych, zajmujących w sumie 5927,20 ha (co stanowi 56% powierzchni gminy) w tym użytki rolne zajmują 5130,25 (48% pow. gminy)

O rolniczej aktywności gospodarczej gminy decyduje przede wszystkim jakość gleb. Na terenie gminy nie występują grunty o I i II klasie bonitacyjnej. Niezbyt rozległe występują obszary gruntów III klasy, charakteryzujące się stosunkowo wysokimi wartościami użytkowymi do produkcji rolnej. Dotyczy to części obszaru położonego w obrębie wsi Słubice, Grzmiąca, Kaleń i Kaleń Towarzystwo. Obszary występowania klas wysokiej bonitacji gleb charakteryzują się jednocześnie dobrymi warunkami budowlanymi.

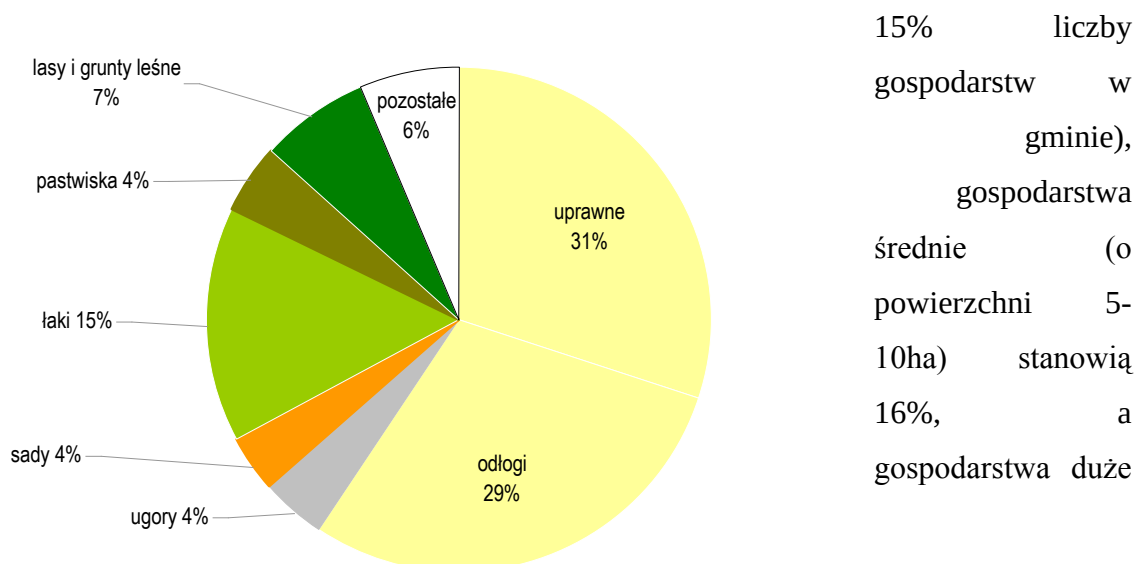
Tereny charakteryzujące się nieco gorszymi warunkami do produkcji rolnej związane są z obszarami na których dominują gleby klasy IV. Grunty tej klasy występują „wysypowo” na obszarze całej gminy. Obszary te również powinny podlegać ochronie przed przeznaczeniem na cele nierolne.

Reasumując gmina posiada niezbyt korzystne warunki do produkcji rolnej. Na większości obszarów występują gleby niskich klas bonitacji V i VI.

Północno- wschodnia część terenów rolnych gminy jest w większości zmeliorowana.

4.4. Struktura użytkowania gruntów w gospodarstwach rolnych

W skład 32 sołectw wchodzi 1680 gospodarstw rolnych i prawie dwa razy tyle nieruchomości. Według danych ze spisu 2002 roku ponad trzy czwarte liczby gospodarstw rolnych stanowią gospodarstwa małe (gospodarstwa o powierzchni 1-5ha stanowią 63% liczby gospodarstw rolnych) i bardzo małe (gospodarstwa o powierzchni poniżej 1ha stanowią

(powyżej 10ha) to 6% gospodarstw w gminie.

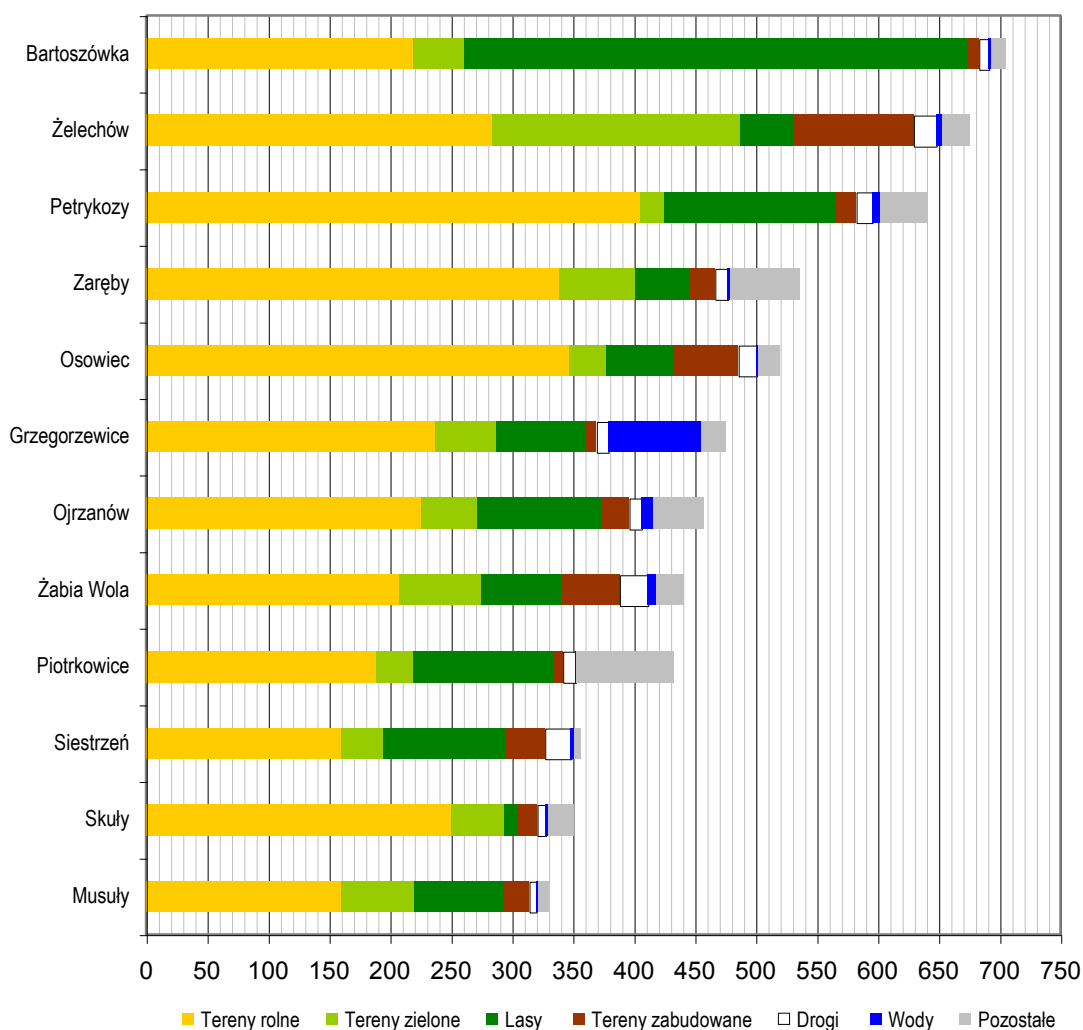
UŻYTKOWANIE GRUNTÓW NA TERENIE GMINY ŻABIA WOLA

W obrębie gruntów rolnych niezabudowanych grunty orne stanowią 3769,73ha (63,6%) w tym odłogi – 1736,10ha (29,3%), ugory – 252ha (4,3%). Sady stanowią 218,46ha (3,7%), łąki – 891,56ha (15%), pastwiska – 250,50ha (4,2%). Lasy i grunty leśne zajmują 424,01ha (7,2%) oraz pozostałe grunty – 372,94ha (6,3%).

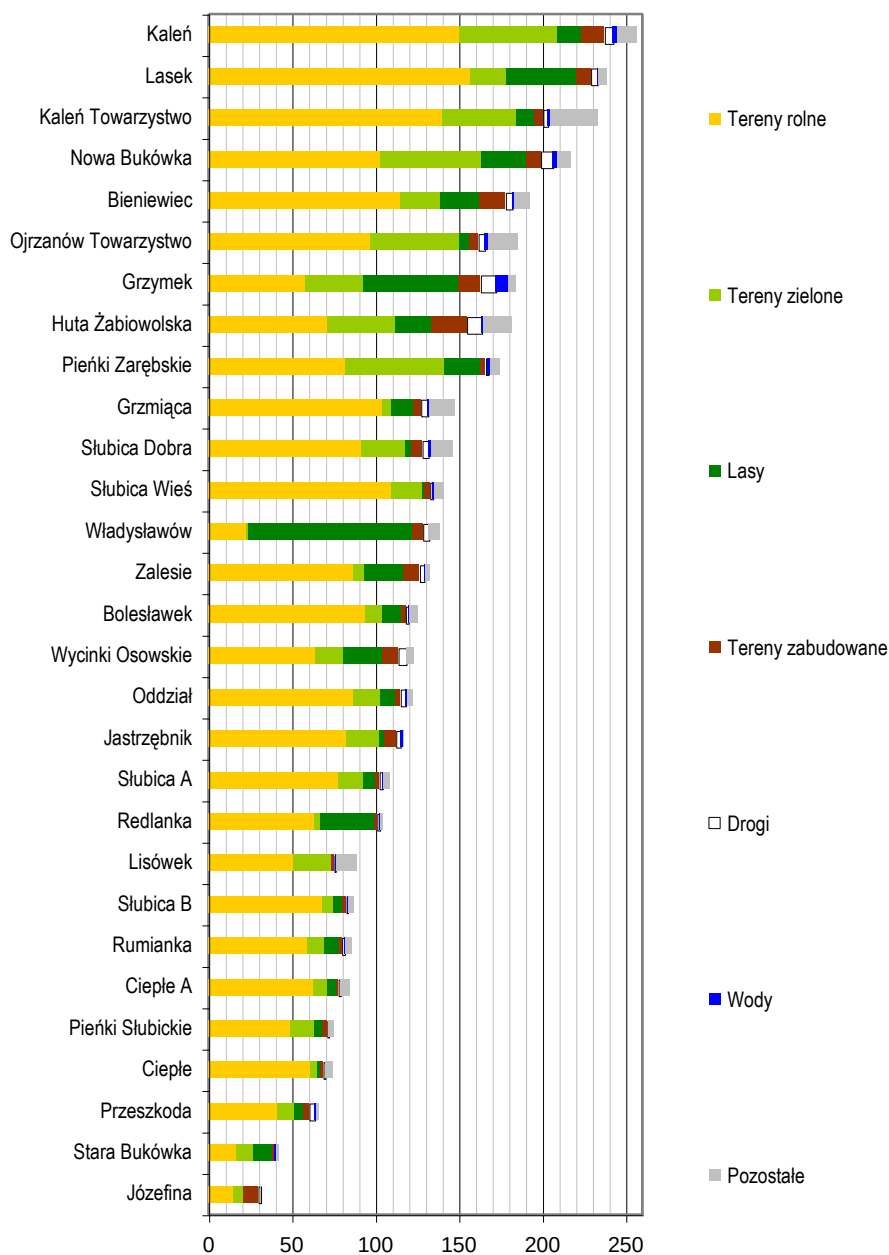
Brak wyspecjalizowanej gałęzi produkcji rolnej. Przeważnie uprawia się zboża (głównie żyto, pszenicę, owies), ziemniaki.

4.5. Formy użytkowania terenu

Podział powierzchni według sposobu użytkowania w obrębach dużych (których powierzchnia przekracza 2% powierzchni gminy).

Podział powierzchni wsi według sposobu użytkowania w obrębach o powierzchni mniejszej niż 3% pow. gminy

4.6. Informacje o udokumentowanych złożach

Udokumentowane złoża kopalin o powierzchni powyżej 2 ha i rocznym wydobyciu powyżej 20 000m³

Nazwa kopalni	kopalina	eksploatacja	uwagi
Bartoszkówka I	piasek różnoziarnisty z domieszką żwirików i otoczków	wyeksplloatowana w 2000r	-

Bartoszkówka II		wyeksplotowana	-
Piotrkowice I		Udokumentowane zasoby wyeksplotowano	-
Piotrkowice II		W 1994 zaniechano wydobywania	-
Zareby I	kruszywo naturalne	planowana do 2009r	Obecnie eksploatowana
Zareby II			
Musuły		Od 1986r niezagospodarowane	po niżej 2ha

4.7. Wody podziemne i powierzchniowe

W latach 1984-1992 udokumentowano cztery złoża kruszywa naturalnego, przydatnego do produkcji piasków budowlanych i drogowych. Położone w północnej części gminy złoża piasku „Musuły” pozostało od 1986r niezagospodarowane.

Na złożu „Piotrkowice” zasoby udokumentowane zostały wyeksplotowane.

Eksploatacja złoża „Piotrkowice II” prowadzona była okresowo i w 1994r całkowicie zaniechano wydobywania.

W granicach złoża „Bartoszkówka” została wyeksplotowana większa, południowa część terenu i od 1994r surowiec urabiany jest w wyrobisku położonym na północ od drogi. Aktualne zasoby geologiczne równają się przemysłowym i wynoszą 47,4 tys. ton wg stanu na dzień 31.12.1996r. Śagowa warstwa złoża jest zawodniona, poziom wody podlega sezonowym wahaniom i wynosi od 168 do 170 m. n.p.m. Złoża nie będzie odwodnione, poziom wody w wyrobisku zachowa ciągłość. Eksploatacja będzie prowadzona do poziomu wody. Część południowa złoża została częściowo zrehabilitowana. Dno wyrobiska zostało wyrównane i przygotowane do dalszej rekultywacji. Podobnie zostanie wyrównane wyrobisko na obszarze północnym po zakończeniu w 2001r eksploatacji. W projekcie zagospodarowania złoża zakłada się kierunek rekreacyjno-wodny.

Cieki wodne

Przez teren gminy Żabia Wola przepływa 5 rzek, z czego cztery (Mrowa, Utrata, Pisia Tucznia i Pisia Gągolina) figurują w wykazie cieków podstawowych powiatu Grodzisk Mazowiecki, będącego częścią opracowania „Stan gospodarki wodnej na terenie powiatu Grodzisk Mazowiecki”.

Zbiorniki

Zestawienie danych o zbiornikach wodnych w gminie Żabia Wola na podstawie Inwentaryzacji obiektów gospodarki wodnej

zlewnia, rzędu	źródło zasilania	Liczba obiektów	nazwa obiektu	pow. łustra wody [[ha]	średnia głębokość [m]	wysokość piętrzenia [m]	reten cja [m3]
Pisia	P.Gągolina		stawy Grzegorzewice	65	1,2	1,5	780
4. Pisia	Żródliska	5	stawy Petrykozy (paciorkowe)	4	1,3	1,5	50
4. Pisia	Żródliska	3	stawy (j.w., inny właściciel)	1	1	1,3	13
4. Pisia	P. Tuczna	1	stawy Petrykozy (w korycie rzeki)	0,6	1	1,3	8
4. Pisia	P. Tuczna	2	stawy Petrykozy (obok rzeki)	0,5	1	1,2	5
4. Pisia	P. Tuczna	1	zbiornik Grzymek (w korycie rzeki)	4,1	1,2	2,5	50
5. Mrowna	Mrowna	4	stawy Władysławów	2,5	1	2	25
5. Mrowna	Mrowna	1	staw Musuły	2,4	1,3	1,18	30

W sumie 17 zbiorników wodnych o zebranej powierzchni nieco ponad 80 ha retencjonuje prawie 1000m³ wody.

4.8. Warunki klimatyczne

Gmina Żabia Wola leży w krainie klimatycznej zwanej przez Romera dzielnicą klimatu Wielkich Dolin.

Ogólne warunki klimatyczne należy ocenić jako względnie korzystne gospodarczo, szczegółowych badań klimatycznych dotyczących gminy nie prowadzono.

4.9. Obszary i obiekty przyrodnicze objęte ochroną prawną

4.9.1. Rezerваты przyrody:

a) Skulski Las (1984r) MP.17/126

Rezerwat Skulski Las został utworzony w 1984 r. MP.17/126. Zajmuje powierzchnię 316,92 ha. Obejmuje większą część uroczyska leśnego Skuły-Wschód. Uroczysko Skuły-Wschód należy do wyjątkowych kompleksów, gdzie na dużej powierzchni, na siedliskach żyznych i wilgotnych, zachowane są fitocenozy lasów liściastych. Zbiorowiska leśne rezerwatu wykazują duży stopień naturalności. Płaty ze starymi drzewostanami posiadają niemal puszczański charakter. Jeden ze znanych od dawna walorów Skulskiego Lasu to wysypowe stanowisko buka, poza granicą zasięgu gatunku. Dodatkowe atuty rezerwatu stanowią: duża liczba starych, pomnikowych drzew i walory krajobrazowe.

Na terenie rezerwatu stwierdzono cztery zespoły leśne:

- grądu subkontynentalnego
- łągu jesionowo- olszowego
- łągu wiązowo- jesionowego
- olsu porzeczkowego.

Runo zielne jest szczególnie bujne i obfitujące w gatunki w grądzie wilgotnym. Rosną tu liczne interesujące gatunki, rzadko spotykane w Polsce Środkowej, m.in.: zdrojówka rutewkowata, kokorycz pełna, jaskier kaszubski, turzyca orzęsiona, złoć żółta, łuskiwnik różowy.

Do fitocenoz łągowych zaliczamy łąg wiązowo- jesionowy, jesion wyniosły, zawilec żółty, zdrojówkę rutewkowatą, fiołek leśny, ziarnopłon wiosenny, śledziennicę skrętnolistną i jaskier kosmaty.

Flora rezerwatu liczy około 400 gatunków, a na szczególną uwagę zasługują tu rośliny chronione m.in.: kopytnik zwyczajny, listera jajowata, gnieździk leśny, storczyk Fuchsa, storczyk plamisty i pierwiosnek lekarski. Największą atrakcją rezerwatu jest pełnik europejski,

Zespoły roślinne: Carici elongatae- Alnetum, Circae- Alnetum, Tilio- Carpinetum: a) typicum, b)stachyetosum. Gatunki roślin chronionych objęte ochroną ścisłą: Listera jajowata (*Listera ovata*), *Orchis maculata*, Pełnik europejski (*Trollius europaeus*) Gatunki roślin chronionych objęte ochroną częściową: Kopytnik pospolity (*Asarum europaeum*), Kruszyna pospolita (*Frangula alnus*), Porzeczka czarna (*Ribes nigrum*), kalina okrągłolistna (*Viburnum opulus*).

b) Skulskie dęby (1996r) MP.75/689

Rezerwat „Skulskie Dęby” utworzono w 1996 r. M.P.75/689 o powierzchni 30,07 ha. Obejmuje on północno- zachodnią część uroczyska Skuły- Zachód. Przedmiotem ochrony jest ponad 200- letni starodrzew dębowy oraz zróżnicowane, wilgotne i bagienne zbiorowiska roślinne, leśne i łąkowo- torfowiskowe. Najcenniejszym obiektem w rezerwacie jest starodrzew naturalnego pochodzenia, o puszczańskim charakterze. Wyróżniamy trzy typy fitocenoz leśnych:

- grądu typowego,
- grądu wilgotnego,
- olsu porzeczkowego.

Najbardziej naturalne, najcenniejsze płaty tego zbiorowiska są z udziałem potężnych, ponad 200- letnich dębów. Oprócz dębów rosną tu w domieszce sędziwe wiązy górskie oraz jawory. Wczesna wiosna kwitną m.in.: zawilec kwiatowy, gwiazdnica wielokwiatowa, przylaszczka pospolita, gajowiec żółty, fiołek leśny, fiołek Rivina, jaskier kaszubski. Oprócz dominujących dębów szypułkowych, występują olsze czarne, wiązy górskie i jawory, brzozy brodawkowate oraz topola i osika. Drzewostan łągu jesionowo- olszowego tworzą olsza czarna, jesion wyniosły z domieszką innych drzew, kalina koralowa, czeremcha zwyczajna i dereń świdwa. Aspekt wczesnowiosenny runa jest bardzo kolorowy. Zaliczamy tu takie gatunki jak: ziarnopłon wiosenny oraz gwiazdnica gajowa. W obniżeniach terenu występują płaty bagiennego lasu olszowego- olsu. Charakterystyczne dla tego zbiorowiska, rośliny zielone to m.in.: Kosaciec żółty, knieź błotna, borysz błotny, turzyca długokłosa, zachyłnik błotny. Florę rezerwatu tworzy około 180 gatunków, m.in. rośliny chronione: bluszcz pospolity (*Hedera helix*), kopytnik pospolity (*Asarum europaeum*), kruszczyk szerokolistny (*Epipactis helleborine*), konwalia majowa (*Convallaria maialis*), storczyk szerokolistny (*Orchis*).

4.9.3. Obszar chronionego krajobrazu

Powołany w 1986r Bolimowsko-Radziejowski Obszar Chronionego Krajobrazu (Uchwała nr XIV/93/86 Wojewódzkiej Rady Narodowej w Skierniewicach z dnia 29 września 1986r opublikowano w Dzienniku urzędowym województwa Skierniewickiego 30 października 1986r) miał objąć część obszaru gminy Żabia Wola, jednak obszar zmieniono 1 1997r (Rozporządzenie Wojewody Skierniewickiego Nr 36 z dnia 28 lipca 1997 r. – Dz. Urz. Woj. Skierniewickiego z 20 sierpnia 1997r Nr 18 poz. 113).

4.9.4. Park krajobrazowy

Od 2000 roku czynione są starania, aby utworzyć Park Krajobrazowy Ziemia Chełmońskiego. Teren projektowanego parku i otuliny, położony jest w południowo- zachodniej części województwa mazowieckiego w powiatach: grodziskim (gm. Żabia Wola, Jaktorów, Grodzisk Mazowiecki), żyrardowskim (gm. Radziejowice i Mszczonów), grójeckim (gm. Tarczyn i Pniewy) i pruszkowskim z gminą Nadarzyn.

Park im. J. Chełmońskiego stanowić będzie uzupełnienie systemu parków krajobrazowych (Bolimowskiego, Chojnowskiego, Mazowieckiego) tworzących równoleżnikowy ciąg przyrodniczy i korytarz ekologiczny na obszarze Mazowsza.

4.9.5. Gatunki chronione

- ochrona gatunkowa
na terenie gminy występują rośliny chronione, głównie na terenach rezerwatów
- okazy pomnikowe
52 obiekty (pojedyncze drzewa, oraz grupy drzew)

4.9.6. Formy ochrony przyrody i środowiska zapisane w miejscowym planie zagospodarowania:

- ciągi ekologiczne
- strefy ochronne

4.9.6.1. Zasoby środowiska kulturowego gminy

stan dziedzictwa kulturowego i zabytków

Gmina Żabia Wola posiada dość dobrze rozpoznane zasoby środowiska kulturowego na jej terenie.

Zasoby środowiska kulturowego na terenie gminy podzielono na obiekty wpisane do rejestru zabytków, będące w ewidencji konserwatorskiej oraz spełniające warunki do objęcia ich ochroną konserwatorską.

4.9.6.2. Stanowiska archeologiczne:

W chwili obecnej znanych jest 116 stanowisk archeologicznych na terenie gminy. Stanowią one głównie ślady osadnictwa z różnych okresów, pozostałości osad (z XIII-XIV wieku, z XII-XIII w, z epoki brązu – 3 stanowiska, pozostałość osady hutniczej z okresu wpływów rzymskich) i cmentarzysko ciałopalne, oraz domniemane cmentarzyska (2 starożytne cmentarzyska, cmentarzysko z okresu wpływów rzymskich).

Tabela – opis stanowisk archeologicznych na terenie gminy

Nr ewid. AZP	Rodzaj stanowiska	Okres
60-63/2	pozostałości osady	średniowiecznej i nowożytniej
60-63/3	ślady osadnictwa	wczesna epoka żelaza
60-63/4	ślady osadnictwa	wczesna epoka żelaza
60-63/6	ślady osadnictwa	średniowiecznego
60-63/7	ślady osadnictwa	Nowożytnego
60-63/10	ślady osadnictwa	Nowożytnego
60-63/43	ślady osadnictwa	ze środkowej epoki kamienia
60-63/44	ślady osadnictwa	z epoki kamienia lub epoki brązu
60-63/45	ślady osadnictwa	z epoki brązu i średniowiecza
60-63/46	ślady osadnictwa	z epoki kamienia lub epoki brązu
60-63/47	ślady osadnictwa	z epoki kamienia lub epoki brązu i średniowiecza
60-63/48	ślady osadnictwa	z epoki brązu

60-63/49	śląd osadnictwa	z młodszej epoki kamienia i wczesnej epoki żelaza
60-63/50	śląd osadnictwa	Starożytnego
61-62/13	śląd osadnictwa	z epoki kamienia lub epoki brązu
61-62/18	śląd osadnictwa	z młodszej epoki kamienia, lub epoki brązu
61-62/19	śląd osadnictwa	z młodszej epoki kamienia
61-62/20	śląd osadnictwa	z młodszej epoki kamienia, lub epoki brązu
61-62/21	śląd osadnictwa	z epoki brązu
61-62/22	śląd osadnictwa	z epoki kamienia i epoki brązu
61-62/23	śląd osadnictwa	z epoki brązu
61-62/24	śląd osadnictwa	z epoki kamienia i epoki brązu
61-62/25	śląd osadnictwa	Starożytne
61-62/26	pozostałości osady	z epoki brązu
	ślady osadnictwa	z młodszej epoki kamienia
61-62/43	śląd osadnictwa	z epoki brązu
61-62/44	śląd osadnictwa	z epoki kamienia lub epoki brązu
61-62/45	śląd osadnictwa	Starożytnego
61-62/46	śląd osadnictwa	z epoki brązu
61-62/47	pozostałości osady	z młodszej epoki kamienia
61-62/54	śląd osadnictwa	z epoki kamienia i wczesnej epoki żelaza
61-62/55	pozostałości osady	z wczesnej epoki żelaza
61-62/59	śląd osadnictwa	średniowiecznego
61-63/1	śląd osadnictwa	z epoki kamienia lub epoki brązu
61-63/2	śląd osadnictwa	z epoki kamienia lub epoki brązu
61-63/3	śląd osadnictwa	z epoki kamienia lub epoki brązu
61-63/4	śląd osadnictwa	z epoki brązu
61-63/5	śląd osadnictwa	z epoki kamienia lub epoki brązu
61-63/6	śląd osadnictwa	z młodszej epoki kamienia
61-63/7	pozostałości osady	z epoki kamienia
	śląd osadnictwa	z epoki brązu
61-63/8	śląd osadnictwa	z epoki brązu
61-63/9	śląd osadnictwa	z epoki brązu
61-63/10	śląd osadnictwa	z epoki brązu
61-63/11	śląd osadnictwa	z epoki brązu
61-63/12	śląd osadnictwa	z epoki brązu
61-63/13	pozostałości osady	z epoki brązu
	śląd osadnictwa	z epoki kamienia
61-63/14	śląd osadnictwa	z epoki brązu
61-63/15	pozostałości osady	z okresu wpływów rzymskich
	ślady osadnictwa	z epoki kamienia, epoki brązu i średniowiecza
61-63/16	cmentarzysko	z okresu wpływów rzymskich
	śląd osadnictwa	z epoki brązu i średniowiecza
61-63/17	pozostałości osady	z wczesnej epoki żelaza
	śląd osadnictwa	z epoki kamienia lub epoki brązu
61-63/18	śląd osadnictwa	z epoki kamienia lub epoki brązu i średniowiecza
61-63/19	śląd osadnictwa	średniowiecznego
61-63/20	cmentarzysko	Starożytne
	śląd osadnictwa	średniowiecznego
61-63/21	śląd osadnictwa	średniowiecznego
61-63/22	pozostałości osady	z młodszej epoki kamienia
	śląd osadnictwa	z epoki brązu i średniowiecza
61-63/23	pozostałości osady	z XII-XIIIw
	śląd osadnictwa	Starożytnego
61-63/24	śląd osadnictwa	Starożytnego
61-63/25	śląd osadnictwa	średniowiecznego
61-63/26	pozostałości osady	z okresu wpływów rzymskich

61-63/27	ślady osadnictwa pozostałości osady	z epoki brązu i średniowiecza z XIII-XIVw
61-63/28	ślady osadnictwa cmentarzysko ślad osadnictwa	z młodszej epoki kamienia i epoki brązu Starożytne z epoki kamienia, epoki brązu, wczesnej epoki żelaza i średniowiecza
61-63/29	ślad osadnictwa	z epoki kamienia, lub epoki brązu
61-63/30	ślad osadnictwa	z epoki kamienia, epoki brązu i okresu wpływów rzymskich
61-63/31	pozostałości osady	z epoki brązu, wczesnej epoki żelaza i okresu wpływów rzymskich
61-63/32	ślad osadnictwa	z wczesnej epoki żelaza
61-63/33	ślad osadnictwa	z okresu wpływów rzymskich
61-63/34	pozostałości osady ślad osadnictwa	z okresu wpływów rzymskich i średniowiecza z wczesnej epoki żelaza
61-63/35	ślad osadnictwa	z epoki kamienia, lub epoki brązu i średniowiecza
61-63/36	pozostałości osady	z wczesnej epoki żelaza, okresu wpływów rzymskich i średniowiecza
61-63/37	ślady osadnictwa pozostałości osady	z młodszej epoki kamienia, epoki brązu i średniowiecza z wczesnej epoki żelaza i średniowiecza
61-63/38	ślady osadnictwa pozostałości osady	z epoki kamienia i epoki brązu średniowiecznej
61-63/39	ślad osadnictwa	z okresu wpływów rzymskich
61-63/40	ślad osadnictwa	z wczesnej epoki żelaza i średniowiecza
61-63/41	pozostałości osady	z wczesnej epoki żelaza
61-63/42	ślady osadnictwa pozostałości hutniczej osady	z epoki kamienia, epoki brązu i średniowiecza z okresu wpływów rzymskich
61-63/43	ślad osadnictwa	z wczesnej epoki żelaza
61-63/44	ślad osadnictwa cmentarzysko ciałopalne	z epoki kamienia i epoki brązu -
61-63/45	ślad osadnictwa	Starożytnego i średniowiecznego
61-63/46	ślad osadnictwa pozostałości osady	z młodszej epoki kamienia i epoki brązu z młodszej epoki kamienia
61-63/47	ślad osadnictwa	z epoki kamienia lub epoki brązu
61-63/48	ślad osadnictwa	z epoki kamienia, epoki brązu i wczesnej epoki żelaza
61-63/49	cmentarzysko ślad osadnictwa	z epoki brązu z epoki kamienia lub epoki brązu
61-63/50	ślad osadnictwa	z epoki kamienia i epoki brązu
61-63/51	ślad osadnictwa	z epoki kamienia i epoki brązu
61-63/52	ślad osadnictwa	z epoki kamienia i epoki brązu
61-63/53	ślad osadnictwa	z epoki kamienia i epoki brązu
61-63/54	ślad osadnictwa	z epoki kamienia i epoki brązu
61-63/55	ślad osadnictwa	z epoki kamienia lub epoki brązu
61-63/56	pozostałości osady ślady osadnictwa	z okresu wpływów rzymskich Starożytnego i średniowiecznego
61-63/57	pozostałości osady ślad osadnictwa	z epoki brązu i wczesnej epoki żelaza z epoki kamienia i średniowiecza
61-63/58	ślad osadnictwa	Starożytnego
61-63/59	pozostałości osady cmentarzysko ślad osadnictwa	z okresu wpływów rzymskich z okresu wpływów rzymskich z epoki kamienia lub epoki brązu
61-63/60	ślad osadnictwa	z epoki brązu
61-63/61	ślad osadnictwa	z epoki brązu
61-63/62	ślad osadnictwa	z epoki brązu

61-63/63	śląd osadnictwa	z epoki brązu
61-63/64	śląd osadnictwa	z epoki brązu
61-63/65	cmentarzysko	z epoki brązu
61-63/66	osada	z epoki brązu
	ślady osadnictwa	z epoki kamienia i epoki brązu
61-63/67	śląd osadnictwa	z epoki kamienia lub epoki brązu
61-64/35	śląd osadnictwa	z epoki brązu
61-64/36	pozostałości osady	z epoki brązu
62-62/14	pozostałości osady	z epoki brązu
62-62/28	śląd osadnictwa	średniowiecznego
62-62/29	śląd osadnictwa	z epoki kamienia i epoki brązu
62-62/35	śląd osadnictwa	z młodszej epoki kamienia lub epoki brązu
62-62/36	śląd osadnictwa	z epoki kamienia lub epoki brązu
62-63/1	pozostałości osady	średniowiecznej i nowożytnej
62-63/2	pozostałości osady	średniowiecznej i nowożytnej
62-63/3	pozostałości osady	średniowiecznej i nowożytnej
62-63/4	śląd osadnictwa	z epoki kamienia i z XVI-XVIIIw
62-63/5	śląd osadnictwa	średniowiecznego i z XVI-XVIIIw
62-63/6	śląd osadnictwa	z XVI-XVIIIw
62-63/7	śląd osadnictwa	z epoki kamienia
62-63/8	śląd osadnictwa	z okresu wpływów rzymskich
62-63/9	śląd osadnictwa	z epoki brązu i wczesnej epoki żelaza
62-63/10	śląd osadnictwa	z epoki kamienia

Na obszarach AZP 60-63, 61-62, 61-63 w latach 1999-2000 przeprowadzono badania weryfikacyjne, które doprowadziły do odkrycia nowych stanowisk, które przed tym okresem nie były uwzględniane w wytycznych konserwatorskich. Część gminy posiada starą ewidencję stanowisk archeologicznych, która zostanie zweryfikowana w przyszłych badaniach.

4.9.7. Pomniki przyrody wg załącznika nr 1:

4.9.8. Kompleksy Leśne

- Uroczysko leśne Skuły – Wschód
- Uroczysko leśne Skuły – Zachód
- Uroczysko Żabia Wola

4.9.9. Obszary źródliskowe rzek

Na terenie gminy znajdują się obszary źródliskowe rzek: Utraty, Mrownej, Pisi Tuczej i Pisi Gągolino. Cały obszar znajduje się w obrębie zlewni Bzury.

4.9.9.1. Obszary ochronne zbiorników wód śródlądowych

Obszary ochronne zbiorników wód śródlądowych

Brak jest naturalnych, dużych zbiorników wodnych. Niewielkie, sztuczne zbiorniki spotyka się w dolinach rzek. Wiele z nich to stawy będące elementami kompozycji zabytkowych założeń parkowych, w tym stawy rybne (w Grzegorzewicach, Siestrzeni, Osowcu,

Władysławowie, Petrykozach i Ojrzanowie). Zbiornik na Pisi Tuczej w Grzymku pełni funkcje rekreacyjne. Istniejące zbiorniki wodne nie podlegają ochronie z tytułu ochrony zasobów wodnych.

4.9.9.2. Obszary ochrony przyrody

Pomniki przyrody:

Na terenie gminy Żabia Wola znajdują się 52 pomniki przyrody. Są to drzewa. W stosunku do pomników przyrody zabrania się:

- 1) niszczenia, uszkodzenia lub przekształcania obiektu
- 2) wykonywania prac ziemnych trwale zniekształcających rzeźbę terenu
- 3) uszkodzenia i zanieczyszczania gleby
- 4) wysypywania, zakopywania i wylewania odpadów lub innych nieczystości
- 5) zaśmiecania obiektu i terenów wokół niego
- 6) dokonywania zmian stosunków wodnych, jeżeli służą innym celom niż ochrona przyrody i zrównoważone wykorzystywanie użytków rolnych i leśnych

Wokół pomników przyrody ustala się otulinę ochronną o promieniu 15m

Wykaz pomników przyrody w gminie Żabia Wola

nr pomnika przyrody	dawny nr rej	miejsowość	działka ewid.	Gatunek
1456	55/30	Słubica	100	dąb szypułkowy
1457	54/30	Słubica	97	lipa drobnolistna
1458	53/30	Władysławów		kasztanowiec biały
1459	52/30	Władysławów		lipa drobnolistna
1460	51/30	Władysławów		lipa drobnolistna
1461	50/30	Władysławów		platan klonolistny
1462	49/30	Władysławów		platan klonolistny
1463	48/30	Władysławów		platan klonolistny
1464	47/30	Władysławów		platan klonolistny
1465	46/30	Władysławów		platan klonolistny
1466	1/30	Władysławów	564	klon pospolity
1467	2/30	Ojrzanów	305	klon pospolity
1468	3/30	Ojrzanów	305	lipa drobnolistna
1469	4/30	Ojrzanów	305	klon srebrzysty
1470	5/30	Ojrzanów	305	brzoza brodawkowata
1471	6/30	Ojrzanów	305	jesion wyniosły
1472	7/30	Ojrzanów	305	jesion wyniosły
1473	8/30	Ojrzanów	305	lipa drobnolistna
1474	9/30	Ojrzanów	305	świerk pospolity
1475	10/30	Grzmiąca	11/1	kasztanowiec pospolity
1476	11/30	Grzmiąca	11/1	topola biała
1477	12/30	Grzmiąca	11/1	świerk pospolity

1478	13/30	Grzmiąca	11/1	lipa drobnolistna
1479	14/30	Grzmiąca	11/1	świerk pospolity
1480	15/30	Grzmiąca	11/1	jesion wyniosły
1481	16/30	Grzmiąca	11/1	dąb szypułkowy
1482	17/30	Grzmiąca	11/1	platan klonolistny
1483	18/30	Grzmiąca	11/1	klon pospolity
1484	19/30	Grzmiąca	11/1	Modrzew europejski
1485	20/30	Grzmiąca	11/1	lipa drobnolistna
1486	22/30	Grzmiąca	11/1	dąb szypułkowy
1487	23/30	Grzmiąca	11/1	klon pospolity
1488	-	Grzmiąca	42 i 43	lipa drobnolistna (67 szt.); grab pospolity (30szt.); klon pospolity (24 szt.); wierzba biała (5 szt.); jesion wyniosły (10 szt.), kasztanowiec biały (12 szt.); dąb szyp-wy (5 szt.); klon jawor (3 szt.); robinia akacjowa (3 szt.); topola biała(2 szt.)
1489	25/30	Grzegorzewice	118	lipa drobnolistna
1490	26/30	Grzegorzewice	118	klon jawor
1491	27/30	Grzegorzewice	118	klon jawor
1492	28/30	Grzegorzewice	118	klon jawor
1493	29/30	Grzegorzewice	118	lipa drobnolistna
1494	30/30	Grzegorzewice	118	jesion wyniosły
1495	31/30	Grzegorzewice	118	jesion wyniosły
1496	32/30	Grzegorzewice	118	modrzew europejski
1497	33/30	Grzegorzewice	118	modrzew europejski
1498	34/30	Grzegorzewice	118	modrzew europejski
1499	35/30	Grzegorzewice	118	modrzew europejski
1500	36/30	Grzegorzewice	118	modrzew europejski
1501	37/30	Grzegorzewice	118	klon pospolity
1502	38/30	Grzegorzewice	118	kasztanowiec biały
1503	39/30	Grzegorzewice	118	kasztanowiec biały
1504	40/30	Grzegorzewice	118	lipa drobnolistna
1505	41/30	Grzegorzewice	118	klon pospolity
1506	24/30	Skuły	33	kasztanowiec biały
1507	45/30	rez. Skulski Las nadl. Grójec	l. Skuły kw. 93n	dąb szypułkowy

4.9.10. Obszary i obiekty chronione na podstawie ustawy o ochronie zabytków i opiece nad zabytkami:

4.9.10.1. Wpisane do rejestru zabytków

Zespoły parkowo – dworskie

- Grzegorzewice – dwór z 1850r (dec. Nr 292 z dn. 17.03.1969 r.) i park 10ha (dec. Nr 562 z dn. 30.06.1981r.)
- Grzmiąca – pałac z 1860r (dec. Nr 865/294 z dn. 20.11.1970 r) i park 4ha (dec. Nr 561 z dn. 20.06.1981r.)

- Ojcówek – park dworski 4,5ha (dec. 720 z 01.06.1984r.)
- Ojrzanów – pałac z 2 poł. XIX w i park 13,5 ha (dec. Nr 605 z dn. 28.07.1983r.)
- Osowiec – dwór z 1860r (dec. Nr 790 z dn. 6.06.1989 r) i park 3,5 ha (dec. Nr 489 z dn. 16.09.1978 r.)
- Petrykozy – dwór z pocz. XIX wieku i ogród (dec.17 z dn. 25.01.1958 r), część parku R.S.P. „Rozwój” (dec. Nr 882 z dn. 08.05.1992), oraz park (dec. Nr 488 z dn. 16.09.1978)
- Żabia Wola - dwór (dec. Nr 45 z dn. 23.03.1962) i park (dec. Nr 491 z dn. 16.09.1978 r)

Cmentarze

- Żelechów – część cmentarza rzymsko-katolickiego (dec. nr 870 z dn. 18.02.1992)
- Skuły – cmentarz prawosławny (dec. 976 z dn. 18.10.1994) i rzymsko-katolicki. (dec. 890 z dn. 21.12.1992)

Kościół

- Żelechów kościół parafialny p.w. Zwiastowania NMP z 1678r. (dec. Nr 41 z dn. 10.03.1962r.)
- Skuły kościół parafialny p.w. Piotra i Pawła z 1678r, ostatnia restauracja 1889r. (dec. Nr 460/44 z dnia 23.03.1962)

4.9.10.2. Będące pod opieką Konserwatora Zabytków

Zespoły dworsko-pałacowe

- Lasek obora z około 1900 i pozostałości parku podworskiego z 1800r
- Ojcówek zespół dworsko-pałacowy z około 1900r
- Petrykozy obora i spichlerz z 1938r, dwa wiatraki z przeniesione z sąsiednich miejscowości powstałe w początkach XX wieku.
- Siestrzeń dwór z ok. 1900r.
- Władysławów zespół dworsko-parkowy powstały w XIX wieku
- Zaręby pozostałości parku i spichlerz z około 1900r

Kapliczki

- Kapliczka przydrożna w Grzmiącej z około 1900r
- Kapliczka przydrożna w Hucie Żabiowskiej z XIX wieku
- Kapliczka przydrożna w Ojrzanowie z 1920r i XVIII wieku
- Kapliczka dworska w Osowcu z około 1800r
- Kapliczka przydrożna w Przeszkodzie z około 1920r
- Kapliczka przydrożna w Zarębach z około 1900r
- Kapliczka przydrożna w Żelechowie z XVII-XVIII wiek i słup nowy, rzeźba z XVIII w

Pozostałe

- Skuły dzwonnica
- Żelechów plebania i dom parafialny
- Willa Ojrzanów 3
- Zabudowania zagrodowe w miejscowościach: Bartoszkówka, Bolesławek, Ciepłe, Grzegorzewice, Grzymek, Ojrzanów, Osowiec, Przeszkoda, Siestrzeń, Skuły, Zalesie, Zaręby, Żabia Wola, Żelechów.

4.10. Hałas

Brak jest szczegółowych danych o zagrożeniu hałasem poszczególnych obszarów na terenie gminy jak również brak jest skarg mieszkańców na ten rodzaj uciążliwości środowiskowej.

5. STAN ŚRODOWISKA PRZYRODNICZEGO I JEGO OCHRONA

5.1. Polityka i zarządzanie ochroną środowiska

System zarządzania ochroną środowiska w gminie Żabia Wola opiera się na podziale obowiązków i kompetencji pomiędzy administrację publiczną szczebla wojewódzkiego, powiatowego i centralnego.

Urząd gminny wykonuje obowiązki wynikające z przepisów ochrony środowiska na terenie swojego działania.

Gmina Żabia Wola posiada sporządzony w kwietniu 1999 roku przez Zarząd Gminy dokument „*Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego z elementami strategii rozwoju Gminy Żabia Wola*”. Gmina posiada aktualny plan zagospodarowania przestrzennego oraz studium fizjograficzne obejmujące swoim zakresem obszar całej gminy. W gminie przygotowano także wstępny bilans rzeczowo – finansowy zadań dotyczących regulacji gospodarki wodno – ściekowej. Bilans ten obejmuje lata 2004 – 2008.

Za jeden z problemów systemu zarządzania ochroną środowiska na terenie gminy należy uznać niepełne rozpoznanie sytuacji w odniesieniu do stanu i jakości poszczególnych komponentów środowiska przyrodniczego, źródeł zagrożenia dla tego stanu oraz pożądanych sposobów przeciwdziałania zmianom w środowisku. Jest to spowodowane m.in. brakiem zlokalizowanych na tym terenie punktów pomiarowych Państwowego Monitoringu Środowiska. Brak jest analiz jakości powietrza i zagrożenia hałasem, niepełna jest informacja na temat szaty roślinnej, występujących gatunków zwierząt i stanu przyrody.

5.2. Gospodarka odpadami

Problemy gospodarki odpadami przedstawiono kompleksowo w opracowaniu „plan gospodarki odpadami dla gminy Żabia Wola”, które stanowi samodzielną część niniejszego „Programu...”. Dlatego też kwestie te nie będą tu omawiane.

6. PRZECIWDZIAŁANIE DEGRADACJI ŚRODOWISKA PRZYRODNICZEGO

Zmniejszenie zanieczyszczenia środowiska

- wdrożenie systemu pełnego monitoringu zanieczyszczeń wód – realizacja całego kompleksu inwestycji związanych z oczyszczaniem i odprowadzaniem ścieków oraz uzdatnianiem wody pitnej

- budowa nowoczesnych oczyszczalni ścieków oraz sieci kanalizacyjnych z podłączeniem do oczyszczalni.

7. PRZYCZYNY ZAGROŻEŃ ORAZ TENDENCJE ZMIAN W ŚRODOWISKU PRZYRODNICZYM GMINY

PUNKTOWE

Na obszarze gminy nie występują źródła zanieczyszczeń punktowych o dużym zasięgu.

Występują przedsięwzięcia mogące pogarszać stan środowiska w bezpośredniej bliskości:

- Stacja paliw w Przeszkodzie
- Stacja paliw w Hucie Żabiowskiej
- Stacja bazowa telefonii komórkowej w Hucie Żabiowskiej
- Stacja bazowa telefonii komórkowej w Petrykozach
- Składowisko odpadów w Petrykozach
- Zakład betoniarski w Zalesiu
- Zakład betoniarski w Hucie Żabiowskiej
- Zakład betoniarski w Skułach (produkcja betonowej kostki brukowej)
- Przedsiębiorstwo Fincostal

LINIOWE

- Droga krajowa nr 8
- Rodzaj uciążliwości: hałas, zanieczyszczenia komunikacyjne (metale ciężkie: ołów, kadm, metale szlachetne: platyna, pyły, dwutlenek węgla, oraz węglowodory cykliczne) inne uciążliwości: droga stanowi rodzaj bariery ekologicznej, ograniczającej migrację zwierząt
- Droga krajowa nr 50
- Rodzaj uciążliwości: hałas, zanieczyszczenia komunikacyjne (metale ciężkie: ołów, kadm, metale szlachetne: platyna, pyły, dwutlenek węgla, oraz węglowodory cykliczne) inne uciążliwości: droga stanowi rodzaj bariery ekologicznej, ograniczającej migrację zwierząt
- Linia kolejowa CE20 Łowicz-Łuków
- Rodzaj uciążliwości: hałas, bariera ekologiczna.
- Linia energetyczna 110V
- Rodzaj uciążliwości: pole elektromagnetyczne, niejonizujące, powodujące zbieranie się cząsteczek pyłowych. Nie określono zagrożeń dla zdrowia człowieka. Inne uciążliwości: obniżenie walorów krajobrazu.

7.1. Zagrożenia nadzwyczajne

Rozpatrując możliwość wystąpienia zagrożeń nadzwyczajnych należy wziąć pod uwagę możliwość wystąpienia pożaru lasu, awarii z gazociągu przechodzącego przez teren gminy i

obsługującego mieszkańców. Inne potencjalne zagrożenia nadzwyczajne to możliwość wystąpienia wypadków i katastrof w ruchu kołowym, brak danych na temat przewożonych niebezpiecznych ładunków i możliwości wystąpienia w związku z wypadkiem skażenia toksycznymi substancjami.

7.2. Obszary zagrożenia powodziowego

Zagrożenie powodziowe na terenie gminy występuje z uwagi na nie uregulowane koryto rzek (w szczególności rzeki Wężyk). W czasie powodzi latem 1997r stawy rybne w Grzegorzewicach podwoiły swoją powierzchnię, jednak tylko niewielka część obszaru zalanego znajdowała się w administracyjnych granicach gminy.

We wschodniej i północnej części gminy występują tereny zmieliorowane. W przypadku zmiany układu melioracyjnego (np. w wypadku zarośnięcia przez roślinność, lub zasypania rowów możliwe jest wystąpienie podtopień.

Inwentaryzacja urządzeń melioracyjnych:

Należy brać pod uwagę fakt, że tereny podsiąkające – wzdłuż cieków wodnych mają nieodpowiednie warunki nośne i nie należy sytuować na nich budynków.

7.3. Źródła zanieczyszczenia wód

Ilość wytwarzanych ścieków w gminie Żabia Wola wynosi około 815 m³/dobę. W gminie brak jest kanalizacji ścieków i zbiorczej, komunalnej oczyszczalni ścieków. Przy Szkołach Podstawowych w Skułach i Ojrzanowie oraz przy Urzędzie Gminy w Żabiej Woli i Domu Pracy Twórczej w Grzegorzewicach funkcjonują indywidualne oczyszczalnie ścieków. Z oczyszczalni BATEX w Skułach ścieki odprowadzane są do stawu retencyjnego na terenie działki przy szkole. Pozostałe oczyszczalnie to Biokomaf, Nevexpol, Sotralenz, z których podczyszczane ścieki odprowadzane są do gruntu poprzez drenaż rozsączający. Objętość oczyszczanych ścieków z terenu gminy wynosi około 30 m³/dobę. Znaczna ilość ścieków gromadzona jest w zbiornikach bezodpływowych, których ilość wynosi około 900 szt. Ścieki te wywożone są do oczyszczalni w Grodzisku oraz Mszczonowie. W gminie przygotowano harmonogram rzeczowo – finansowy rozbudowy sieci wodociągowej i budowy komunalnej oczyszczalni ścieków.

Orientacyjna ilość produkowanych ścieków w gminie.

Gmina	Roczna produkcja ścieków [m ³ /rok]	Dzienna produkcja ścieków [m ³ /d]	Jednostkowa dzienna produkcja ścieków na mieszkańca [m ³ /d]
Żabia Wola	297 475	815	0,150

7.4. Surowce i zasoby mineralne

Na terenie gminy nie ma znaczących zasobów surowców mineralnych, tym niemniej pewne ich rodzaje są na mniejszą skalę eksploatowane. Dotyczy to wydobywania kruszyw naturalnych.

Działalność ta stanowi istotne źródło uciążliwości dla środowiska przyrodniczego, między innymi poprzez nielegalne usuwanie odpadów, naruszanie warunków wodnych, emisję nadmiernego hałasu, dewastację krajobrazu. Nie są także podejmowane w wystarczającym stopniu prace rekultywacyjne.

7.5. Zanieczyszczenie powietrza

Źródłami emisji zanieczyszczeń atmosfery w gminie są:

- transport drogowy;
- ogrzewanie budynków ze źródeł lokalnych tzw. niską emisję komunalną.

7.5.1. Komunikacja jako źródło zanieczyszczeń powietrza

Znaczącym lecz nieokreślonym liczbowo w skali gminy są toksyczne zanieczyszczenia ze spalin samochodów.

Ich ilość w powietrzu jest zależna od dwóch podstawowych czynników o przeciwnych tendencjach:

- żywiołowego przyrostu ilości samochodów i przeciążenia ruchem głównych ulic (zwłaszcza na trasie krajowej nr 8 relacji Warszawa-Wrocław), co ma wpływ na wzrost emisji spalin, oraz
- poprawy jakości spalania w statystycznym pojeździe uczestniczącym w ruchu, dzięki ciągłemu procesowi wymiany pojazdów na nowsze - posiadające katalizatory, przechodzeniu części użytkowników pojazdów z etylin na paliwa gazowe oraz redukcji przez producentów niektórych składników paliw na mniej uciążliwe.

7.6. Źródła zagrożeń dla stanu przyrody

- oddziaływanie zakładów przemysłowych z terenów sąsiadujących,
- nielegalna gospodarka leśna (pozyskiwanie drewna, runa leśnego itp.),
- pożary,
- brak monitoringu form ochrony przyrody,
- niska świadomość społeczna.

8. LISTA PRIORYTETÓW

Ochrona środowiska i infrastruktura techniczna.

1. Rozbudowa sieci wodociągowej z dostosowaniem do potrzeb rozwojowych gminy.
2. Rozbudowa ujęć i stacji uzdatniania wody z uwzględnieniem rozwoju gminy.
3. Dalsza budowa sieci kanalizacyjnej do oczyszczalni w Żabiej Woli.
4. Przygotowanie i rozpoczęcie budowy oczyszczalni w Bieniewcu i Skułach.
5. Budowa sieci dróg gminnych z nawiązaniem do dróg powiatowych i wyższych kategorii.
6. Budowa systemu selektywnej zbiórki odpadów.
7. Nasadzenia drzew przy drogach.

Oświata i sfera społeczna

1. Budowa boisk przy szkołach na terenie gminy.
2. Budowa pływalni odpowiedniej dla potrzeb gminy.
3. Dalsza budowa chodników przy głównych ciągach komunikacyjnych.
4. Budowa sal gimnastycznych przy szkołach w Ojrzeńcu i Skułach.
5. Budowa przedszkola.
6. Tworzenie ciągów turystycznych łączących najciekawsze miejsca gminy.
7. Rozbudowa budynku Urzędu Gminy.
8. Nawiązanie kontaktów z jednostkami samorządowymi w krajach Unii Europejskiej z położeniem nacisku na grupy młodzieżowe i partnerstwo gospodarcze.

Biorąc pod uwagę brak szczególnych informacji co do sposobu dofinansowania z funduszy unijnych w następnym okresie planowania przedstawiony wykaz nie obejmuje stopniowania ważności zadania.

8.1. Lista zadań według hierarchii

Przy ustalaniu hierarchii zadań wzięto pod uwagę trzy grupy kryteriów:

I. Kryteria prawne

- przygotowanie zadania inwestycyjnego
- powiązanie z innymi zadaniami
- zgodność z przyjętymi programami i strategią Rozwoju Gminy

II. Kryteria społeczno gospodarcze

- eliminacja problemów ochrony środowiska

- zasięg terytorialny oddziaływania na mieszkańców
- wpływ inwestycji na atrakcyjność inwestowania na danym obszarze
- poparcie społeczne

III. Kryteria finansowe

- możliwość pozyskiwania finansowania zewnętrznego
- wpływ na budżet gminy

Przyjęte zasady współfinansowania z budżetu gminy ze środków Unii Europejskiej są szczegółowo przedstawione na kartach poszczególnych zadań.

9. UWARUNKOWANIA REALIZACJI PROGRAMU OCHRONY ŚRODOWISKA GMINY ŻABIA WOLA

Na cele, kierunki i sposób realizacji programu ochrony środowiska gminy Żabia Wola wpływać będą zarówno uwarunkowania wewnętrzne (wynikające z diagnozy stanu środowiska i analizy głównych źródeł jego zagrożenia), prognozowane zmiany do jakich dojdzie na tym terenie w nadchodzących latach, a także wynikające ze zmian przepisów prawnych, oraz uwarunkowania zewnętrzne wynikające z wdrażania celów polityki ekologicznej państwa oraz programu ochrony środowiska województwa mazowieckiego.

9.1. Uwarunkowania wewnętrzne

9.1.1. Wnioski z diagnozy - podstawowe problemy ochrony środowiska gminy Żabia Wola

Na podstawie analizy zasobów informacji na temat gminy, systemu zarządzania ochroną środowiska w gminie oraz diagnozy stanu środowiska i jego zagrożeń zidentyfikowano najważniejsze problemy ochrony środowiska. Należą do nich:

W zakresie zarządzania środowiskowego:

1. Niewystarczający zasób informacji na temat stanu środowiska na terenie gminy, źródeł zagrożenia dla środowiska, potrzebach inwestycyjnych w tym zakresie (dotyczy to zwłaszcza potrzeb inwestycyjnych podmiotów gospodarczych).

Ochrona powietrza

1. Słabe rozpoznanie stanu jakości powietrza atmosferycznego oraz najważniejszych źródeł jego zanieczyszczenia na terenie gminy.
2. Duża ilość liniowych źródeł emisji zanieczyszczeń do powietrza (drogi krajowe i wojewódzkie o dużym natężeniu ruchu).

Ochrona zasobów wodnych

1. Niewystarczający stopień zwodociagowania gminy, wysoki koszt budowy nowych przyłączy wodociagowych wynikający z charakteru zabudowy (przede wszystkim dotyczy to obszarów wiejskich).
2. Brak systemów kanalizacyjnych na terenie gminy.
3. Nierównomierny rozkład przestrzenny zapotrzebowania i struktury poboru wody.

Ochrona gleb

1. Brak rozpoznania stanu zanieczyszczenia gleb na terenie gminy, brak informacji na temat głównych źródeł zagrożenia dla gleb.

Hałas

1. Brak informacji na temat obszarów zagrożenia akustycznego gminy. Dla terenu gminy nie wykonano map akustycznych, dlatego też trudno jest w chwili obecnej określić takie źródła zanieczyszczeń, w odniesieniu do których należałoby podjąć szybkie i zdecydowane działania.

Przyroda

1. Głównymi źródłami zagrożenia przyrody na omawianym terenie jest szybko postępujący proces urbanizacji oraz niska świadomość ekologiczna co powoduje niski priorytet działań na rzecz ochrony przyrody.

9.1.2 Prognozowane zmiany

Stan środowiska przyrodniczego i stopień jego zagrożenia zależą będzie w nadchodzących latach nie tylko od podejmowanych działań na rzecz jego ochrony, ale także od zmian demograficznych i społeczno – gospodarczych jakie zajdą na terenie gminy.

Zmiany wynikające z prognoz społeczno-gospodarczych

Zmiany społeczno – gospodarcze, jakie zajdą w najbliższych latach w naszym kraju są trudne do oszacowania. Jest to spowodowane przede wszystkim niepewnością co do skutków gospodarczych wstąpienia Polski do Unii Europejskiej. Większość z dotychczasowych prognoz ekonomicznych wskazuje, że proces integracji pozytywnie wpłynie na rozwój gospodarczy Polski, czego efektem będzie uzyskanie wysokiego tempa wzrostu PKB. Średnioroczne tempo wzrostu gospodarczego w latach 1991-2001 w naszym kraju wynosiło ok. 3,3%. Należy jednak zauważyć, że pod koniec lat 90. Polska wyraźnie zaczęła tracić dynamikę tego wzrostu. W latach 2001-2002 r. przyrost PKB zmalał do około 1% rocznie (z poziomu 6%-7% w połowie dekady).

Omawiany proces wpłynie zarówno na kierunki działalności gospodarczej jak i wywoła daleko idące zmiany zarówno w strukturze gospodarstw rolnych. Należy się spodziewać ograniczenia aktywności rolnej małych gospodarstw rolnych, które tą formę działalności traktowały jako dodatkowe źródło dochodów. Jednocześnie wzrost ceny gruntów zachęcać będzie rolników do sprzedawania wybranych działek pod zabudowę mieszkaniową i rekreacyjną. Procesy integracji mogą wzmocnić tendencje do lokalizowania na terenie Polski inwestycji uciążliwych, których realizacja na terenie państw o bardziej niż Polska rozwiniętej

polityce i świadomości ekologicznej może być trudne lub wręcz niemożliwe. Ze względu na bliskość stolicy teren gminy jest potencjalnie narażony na lokalizowanie tego typu inwestycji. Może to spowodować wzrost zagrożenia dla jakości powietrza atmosferycznego na tym terenie.

Proces integracji europejskiej powinien wywrzeć jednak także pozytywny skutek na oddziaływanie aktywności ludzkiej na środowisko przyrodnicze gminy. Wprowadzenie nowych przepisów ochrony środowiska – dotyczących zarówno działalności gospodarczej i podmiotów gospodarczych, jak i działalności samorządów wprowadzi ostrzejsze i bardziej restrykcyjne warunki ochrony środowiska. Co więcej należy się spodziewać upowszechnienia działań prośrodowiskowych w podmiotach gospodarczych, zwłaszcza tych, które swoje wyroby będą się starały eksportować na rynki unijne.

Środowiskowe skutki prognozowanych zmian

W wyniku opisanych powyżej zmian należy się spodziewać następujących oddziaływań środowiskowych:

- wzrost ilości podmiotów gospodarczych emitujących zanieczyszczenia do powietrza atmosferycznego,
- wzrost ilości zanieczyszczeń emitowanych przez środki transportu (samochody) spowodowanego zarówno wzmożeniem ruchu,
- wzrost poboru wody i ilości odprowadzanych ścieków – spowodowany zarówno wzrostem ilości mieszkańców jak i lokalizacją nowych podmiotów gospodarczych,
- wzrost ilości wytwarzanych odpadów – zarówno komunalnych jak i przemysłowych,
- wzrost zagrożenia akustycznego związanego z rozwojem systemu transportu (samochodowego i kolejowego) oraz lokalizacją nowych źródeł hałasu na terenie gminy,
- wzrost zagrożenia dla obszarów czynnych biologicznie i cennych przyrodniczo – ze względu na wzmożoną presję urbanizacyjną.

9.2. Uwarunkowania zewnętrzne

Uwarunkowania zewnętrzne realizacji „Programu ochrony środowiska gminy Żabia Wola” wynikają z przyjętych przez Polskę zapisów Polityki Ekologicznej Państwa, Programu ochrony środowiska w województwie mazowieckim, a także z zobowiązań międzynarodowych podjętych przez nasz kraj (w tym wynikających z integracji Polski z UE).
Polityka Ekologiczna Państwa

Cele działań w zakresie ochrony środowiska zostały wyznaczone w dokumentach

- II Polityka Ekologiczna Państwa,
- „Polityka ekologiczna państwa na lata 2003 – 2006 z uwzględnieniem perspektywy na lata 2007 – 2010”.

„II Polityka ekologiczna państwa” (PEP) została zaakceptowana przez Parlament w 2001 r. Ustala ona cele ekologiczne do 2010 i 2025 r. W 2002 r. PEP została uzupełniona przez „Program Wykonawczy do II Polityki ekologicznej państwa, na lata 2002 – 2010”, który wskazał wykonawców i terminy realizacji konkretnych zadań, a także oszacował niezbędne nakłady i źródła ich finansowania.

Drugi z omawianych dokumentów: „Polityka ekologiczna państwa na lata 2003 – 2006 z uwzględnieniem perspektywy na lata 2007 – 2010” należy traktować jako aktualizację i uszczegółowienie długookresowej „II Polityki ekologicznej państwa”, przede wszystkim w nawiązaniu do priorytetowych kierunków działania określonych w przyjętym VI Programie działań Unii Europejskiej w dziedzinie środowiska. Dlatego też przedstawione tu zadania są zgodne z wymaganiami opracowania „Narodowy program przygotowania do członkostwa”, oraz przyjętymi przez Polskę ustaleniami i przyjęte zobowiązaniami wynikającymi z negocjacji akcesyjnych (CONF-PL 95/01).

Polityka Ekologiczna Państwa wprowadza szereg zasad, którym podporządkowane powinny być nie tylko prace na rzecz ochrony środowiska, ale także całe życie społeczno – gospodarcze kraju. Wiodącą zasadą polityki ekologicznej państwa jest przyjęta w Konstytucji RP zasada zrównoważonego rozwoju, co oznacza obowiązek równorzędnego traktowania rozwoju społecznego, ekonomicznego i ekologicznego. Pozostałe zasady PEP zostały omówione we wstępie.

PEP wprowadziła także cały szereg celów, które powinny zostać w Polsce osiągnięte. Osiąganiu tych celów powinna służyć realizacja regionalnych (wojewódzkich) i lokalnych (powiatowych i gminnych) programów ochrony środowiska. Cele PEP to m.in.:

w zakresie ochrony przyrody i krajobrazu

- utrzymanie na odpowiednim poziomie różnorodności biologicznej i krajobrazowej,
- zwiększenie powierzchni obszarów chronionych (do 1/3 terytorium kraju),
- rekultywacja i renaturalizacja obszarów zdegradowanych,
- powstrzymywanie procesu degradacji zabytków kultury,
- zwiększenie skuteczności ochrony obszarów objętych ochroną prawną,

- renaturalizacja i poprawa stanu najcenniejszych, zniszczonych ekosystemów i siedlisk,
- restytucja wybranych gatunków,
- rozwój prac badawczych i inwentaryzacyjnych w zakresie oceny stanu i rozpoznania zagrożeń bioróżnorodności,
- utrzymanie krajobrazu rolniczego, zwiększenie wsparcia i rozwoju rolnictwa ekologicznego,
- zapewnienie ochrony i racjonalnego gospodarowania bioróżnorodnością,
- wzrost stanu świadomości ekologicznej społeczeństwa i władz lokalnych,
- zachowanie tradycyjnych praktyk gospodarczych na terenach przyrodniczo cennych,
- zapewnienie przeciwdziałania wprowadzania obcych gatunków, zagrażających integralności naturalnych ekosystemów i siedlisk.

w zakresie kształtowania stosunków wodnych i ochrony przed powodzią

- racjonalizacja zużycia wody,
- eliminowanie wykorzystania wód podziemnych na cele przemysłowe,
- zwiększenie pojemności zbiorników retencyjnych,
- efektywna ochrona przed powodzią.

w zakresie racjonalizacji użytkowania wody

- zaniechanie nieuzasadnionego wykorzystania wód podziemnych na cele przemysłowe,
- zastosowanie najlepszych dostępnych technik produkcji przemysłowej i praktyk rolniczych w celu zmniejszenia zapotrzebowania na wodę i do ograniczenia ładunków odprowadzanych do odbiorników zanieczyszczeń,
- racjonalizacja zużycia wody w gospodarstwach domowych (ograniczenie marnotrawstwa, strat w systemach wody).

w zakresie zmniejszenia materiałochłonności, wodochłonności, energochłonności, odpadowości gospodarki i wzrostu wykorzystania energii ze źródeł odnawialnych

- poprawa efektywności ekonomicznej procesów wytwórczych,
- zasady likwidacji zanieczyszczeń, uciążliwości i zagrożeń u źródła,
- zmniejszenie energochłonności zarówno w procesach wytwórczych, jak i świadczenia usług oraz konsumpcji,
- wzrost wykorzystania energii ze źródeł odnawialnych do 7,5 % w 2010 r.,

- wzrost udziału w produkcji energii elektrycznej i ciepłej, energetycznych nośników odnawialnych (energia wody i wiatru, energia geotermalna, energia słoneczna, energia z biomasy) oraz pochodzących z odpadów.

w zakresie ochrony gleb

- przeciwdziałanie przejmowania gleb nadających się do wykorzystania rolniczego lub leśnego na inne cele, zwłaszcza inwestycyjne,
- podniesienie poziomu wiedzy użytkowników gleb i gruntów w zakresie możliwości eksploatacji gleb,
- doskonalenie struktur organizacyjnych zajmujących się problematyką ochrony gleb, racjonalnego ich użytkowania, przygotowania programów działań w tym zakresie,
- wprowadzenie w rolnictwie sposobu produkcji zgodnego z ustawą o rolnictwie ekologicznym,
- objęcie monitoringiem gleb rejestracji zmian wynikających z rodzaju i intensywności eksploatacji oraz oddziaływania negatywnych czynników,
- eliminacja produkcji rolniczej lub odpowiednia zmiana struktury upraw na glebach zanieczyszczonych substancjami niebezpiecznymi dla zdrowia tam, gdzie stopień zanieczyszczenia przekracza dopuszczalne wskaźniki,
- przywracanie wartości użytkowej glebom, które uległy degradacji (oczyszczanie, rekultywacja, odbudowa właściwych stosunków wodnych),
- dostosowanie do naturalnego, biologicznego potencjału gleb formy ich zagospodarowania rolniczego lub leśnego.

w zakresie wzrostu lesistości, wzbogacenia i racjonalnej eksploatacji zasobów leśnych

- dalsze zwiększanie lesistości, stałe powiększanie zasobów leśnych,
- rozszerzanie zasięgu renaturalizacji obszarów leśnych,
- kształtowanie lasu wielofunkcyjnego (poprawa funkcji wodochronnej, klimatotwórczej, glebochronnej),
- wdrożenie zasad ochrony i powiększenie różnorodności biologicznej w lasach na poziomie genetycznym, gatunkowym i ekosystemowym,
- zachowanie zdrowotności i żywotności ekosystemów leśnych,
- zapewnienie ochrony leśnych zasobów genowych,
- racjonalne, zgodne z zasadami przyrody, użytkowanie zasobów leśnych,

- zachowanie w stanie zbliżonym do naturalnego lub odtworzenie śródleśnych zbiorników wodnych,
- utrzymanie i wzmacnianie społeczno – ekonomicznej funkcji lasów,
- ochrona gleb leśnych,
- wprowadzanie zadrzewień i zakrzewień jako czynnika ochrony różnorodności biologicznej i krajobrazowej oraz racjonalnego użytkowania przestrzeni przyrodniczej,
- zapewnienie lasom i zadrzewieniom właściwego znaczenia w planowaniu przestrzennym,
- poprawa stanu i produktywności lasów prywatnych.

w zakresie ochrony zasobów kopalin i wód podziemnych

- ograniczenie wydobywania kopalin, jeśli możliwe jest znalezienie substytutu danego surowca,
- zwiększenie efektywności wykorzystania rozpoznawanych i eksploatowanych złóż,
- zmniejszenie zużycia surowca w przeliczeniu na jednostkę produktu,
- objęcie ochroną wód leczniczych, podziemnych, zwłaszcza głównych zbiorników tych wód,
- poszerzanie wiedzy o budowie geologicznej Polski i kontynuowanie prac w zakresie poszukiwania, rozpoznawania i dokumentowania nowych złóż,
- ograniczanie naruszeń środowiska towarzyszących eksploatacji kopalin i pracom geologicznym.

w zakresie gospodarowania odpadami:

- pełne wprowadzanie w życie regulacji prawnych dot. odpadów,
- zapobieganie powstawania odpadów, przy rozwiązywaniu problemu odpadów „u źródła”,
- zwiększenie poziomu odzysku odpadów,
- bezpieczne dla środowiska unieszkodliwianie odpadów nie wykorzystanych,
- stwarzanie podstaw dla nowoczesnego gospodarowania odpadami komunalnymi,
- zbudowanie krajowego systemu unieszkodliwiania odpadów niebezpiecznych,

w zakresie jakości wód:

- osiągnięcie dobrego stanu ekologicznego wszystkich rodzajów wód pod względem jakościowym i ilościowym,

- zapobieganie zanieczyszczeniom wód powierzchniowych i podziemnych ze szczególnym uwzględnieniem zapobiegania „u źródła”,
- ochrona wód Morza Bałtyckiego przed substancjami biogennymi i niebezpiecznymi oraz przed nadmiernym eksploatowaniem zasobów żywych,
- przywracanie wodom podziemnym i powierzchniowym właściwego stanu ekologicznego, a przez to zapewnienie odpowiednich źródeł poboru wody do picia,
- zlewniowe zarządzanie gospodarką wodną,

w zakresie ochrony powietrza przed zanieczyszczeniem:

- poprawa stanu czystości powietrza,
- uzyskanie norm emisyjnych wymaganych przez przepisy UE,
- konsekwentne przechodzenie na likwidację zanieczyszczeń „u źródła”,
- coraz szersze normowanie emisji w przemyśle, energetyce i transporcie,
- wprowadzanie norm ograniczających emisję do powietrza zanieczyszczeń w procesie produkcyjnym (w pełnym cyklu życia produktów i wyrobów),

w zakresie hałasu i promieniowania elektromagnetycznego:

- zmniejszenie skali narażania ludności na ponadnormatywny poziom hałasu,
- nie dopuszczanie do pogorszenia się klimatu akustycznego tam, gdzie obecnie sytuacja jest korzystna,
- kontrola i ograniczenie emisji do środowiska promieniowania niejonizującego,
- stworzenie struktur zajmujących się monitorowaniem i badaniem pól elektromagnetycznych,
- kształtowanie zieleni zorganizowanej pełniących funkcje ochronne,
- harmonizacja polskich przepisów z odpowiednimi dyrektywami UE,
- poprawa systemu transportu zbiorowego,
- produkcja urządzeń i pojazdów o hałaśliwości zgodnej z normami międzynarodowymi,

w zakresie bezpieczeństwa chemicznego i biologicznego:

- włączenie się Polski do realizacji międzynarodowych programów związanych z bezpieczeństwem chemicznym i biologicznym,
- harmonizowanie polskich przepisów prawnych z przepisami UE oraz wdrażanie wymogów i zaleceń,

w zakresie poważnych awarii:

- eliminowanie lub zmniejszenie skutków dla środowiska z tytułu poważnych awarii,
- sporządzenie ocen ryzyka obiektów, planów operacyjno – ratowniczych wojewódzkich i powiatowych planów zarządzania ryzykiem,
- doskonalenie istniejącego systemu ratowniczego na wypadek zaistnienia awarii i klęsk żywiołowych,
- wprowadzenie systemu ubezpieczeń ekologicznych,

w zakresie przeciwdziałania zmianom klimatu:

- włączenie się Polski do wysiłków społeczności międzynarodowej na rzecz ochrony klimatu globalnego,
- zintegrowanie polskiej polityki ochrony klimatu z polityką UE,
- wypełnienie przez Polskę zobowiązań do redukcji emisji gazów cieplarnianych o 6 % w stosunku do roku bazowego,
- zapewnienie realizacji polityki ochrony klimatu na poziomie sektorów gospodarczych i przedsiębiorstw.

W PEP ustalone zostały także określone ilościowo cele polityki ekologicznej. Cele te powinny zostać osiągnięte do 2010 r.:

- zmniejszenie wodochłonności produkcji o 50 % w stosunku do stanu w 1990 r. (w przeliczeniu na PKB i wartość sprzedaną w przemyśle),
- ograniczenie materiałochłonności produkcji o 50 % w stosunku do 1990 r., w taki sposób, aby uzyskać co najmniej średnie wielkości dla państwa OECD (w przeliczeniu na jednostkę produkcji, wartość produkcji lub PKB),
- ograniczenie zużycia energii o 50 % w stosunku do 1990 r. i 25 % w stosunku do 2000 r. również w przeliczeniu na jednostkę produkcji, wartość produkcji lub PKB),
- dwukrotne zwiększenie udziału odzyskiwanych i ponownie wykorzystywanych w procesach produkcyjnych odpadów przemysłowych w porównaniu ze stanem z 1990 r.,
- odzyskanie i powtórne wykorzystanie co najmniej 50 % papieru i szkła z odpadów komunalnych,
- pełna (100 %) likwidacja zrzutów ścieków nieoczyszczonych z miast i zakładów przemysłowych,

- zmniejszenie ładunku zanieczyszczeń odprowadzanych do wód powierzchniowych w stosunku do stanu z 1990 r., z przemysłu o 50 %, z gospodarki komunalnej (na terenie miast i osiedli wiejskich) o 30 % i ze spływu powierzchniowego – również o 30 %,
- ograniczenie emisji pyłów o 75 %, dwutlenku siarki o 56 %, tlenków azotu o 31 %, niemetanowych lotnych związków organicznych o 4 % i amoniaku o 8 % w stosunku do stanu w 1990 r.,
- do końca 2005 r. wycofać z użytkowania etylinę i przejść wyłącznie na stosowanie benzyny bezołowiowej,
- wzrost lesistości do 30 % w 2020 r., zgodnie z krajowym programem zwiększenia lesistości (2003),
- budowa zbiorników na gnojowice i płyt gnojowych w gospodarstwach hodowlanych aby ograniczyć zanieczyszczenie wód azotanami pochodzącymi z rolnictwa (do 2008 roku),
- zwiększenie udział źródeł odnawialnych w produkcji energii do 7,5 % do 2010 r.,
- stworzenie zintegrowanego systemu obszarów chronionych w ramach sieci NATURA 2000.

Cele te powinny zostać przyjęte jako punkt odniesienia przy określaniu celów regionalnych i lokalnych programów ochrony środowiska.

Program ochrony środowiska dla województwa mazowieckiego

Dokumentem wytyczającym cele i kierunki działań w zakresie polityki ekologicznej województwa jest „Strategia rozwoju województwa mazowieckiego - cele wojewódzkiej polityki ekologicznej ujęte w Programie ochrony środowiska są celami przyjętymi w „Strategii ...”. Tym sposobem Program ochrony środowiska¹ stanowi rozwinięcie strategii rozwoju województwa w odniesieniu do ochrony środowiska. W omawianym dokumencie przedstawiono cele główne i szczegółowe działań na rzecz ochrony środowiska. Są one następujące:

Zmniejszenie zanieczyszczeń środowiska

- poprawa jakości wód,
- uporządkowanie gospodarki odpadami,

¹ Na podstawie projektu „Programu ochrony środowiska woj. mazowieckiego”, przyjętego przez Zarząd Województwa Mazowieckiego 29 lipca 2003

- zapewnienie wysokiej jakości powietrza atmosferycznego,
- ograniczenie uciążliwości hałasu.

Racjonalizacja gospodarki wodnej

- zmniejszenie deficytu wód powierzchniowych,
- ograniczenie poboru wód podziemnych dla celów gospodarczych produkcji i usług,
- ograniczenie wodochłonności,
- poprawa standardów zaopatrzenia w wodę.

Zwiększenie lesistości i ochrona lasów

- osiągnięcie wskaźnika lesistości Mazowsza do 25 %,
- zmiana struktury własnościowej lasów,
- racjonalizacja gospodarki leśnej,
- rozwój funkcji ochronnych i buforowych lasu.

Poprawa stanu bezpieczeństwa ekologicznego

- ochrona przeciwpowodziowa,
- ochrona przeciwpożarowa,
- zmniejszenie ryzyka awarii związanych z wykorzystaniem lub transportem substancji niebezpiecznych.

Podnoszenie poziomu wiedzy ekologicznej

- kształtowanie postaw i zachowań zgodnych z zasadami ekorozwoju,
- wiedza ekologiczna jako ważny czynnik w procesie zarządzania,
- tworzenie ekologicznych podstaw kształtowania tożsamości regionalnej i lokalnej.

Rozwój proekologicznych form działalności gospodarczej

- wzrost ilości podmiotów gospodarczych posiadających certyfikaty jakości,
- rozwój proekologicznych form produkcji rolniczej,
- wzrost wykorzystania energii odnawialnej,
- zwiększenie udziału transportu szynowego w przewozach osób i towarów,
- zmniejszenie materiałochłonności i energochłonności

Utworzenie spójnego systemu obszarów chronionych

- zwiększenie obszarów objętych ochroną prawną do 35 % powierzchni województwa, ze szczególnym uwzględnieniem dolin rzecznych, kompleksów leśnych, a także obszaru funkcjonalnego „Zielone Płuca Polski”,
- określenie do roku 2006 zasad gospodarowania na wszystkich obszarach chronionych oraz sporządzenie planów ochrony dla tych obszarów,
- utrzymanie i wzmocnienie ciągłości powiązań przyrodniczych w ramach korytarzy ekologicznych krajowych, regionalnych i lokalnych,
- partnerstwo samorządowe i partycypacja społeczna w działaniach na rzecz tworzenia obszarów chronionych,
- włączenie obszarów cennych przyrodniczo do europejskiej sieci ekologicznej NATURA 2000.

Postanowiono, że cele polityki ekologicznej woj. mazowieckiego będą realizowane w oparciu o priorytety przyjęte w Polityce Ekologicznej Państwa.

Zobowiązania międzynarodowe

Zobowiązania te wynikają z ratyfikacji przez Polskę umów i konwencji międzynarodowych dotyczących ochrony środowiska, a także z podpisanego traktatu akcesyjnego z Unią Europejską formułującego nasze zobowiązania wynikające z faktu uzyskania członkostwa w UE. Za najważniejsze konwencje międzynarodowe wpływające na kierunki realizacji przez nasz kraj polityki ekologicznej należy uznać:

1. Ramową Konwencję NZ w Sprawie Zmiany Klimatu i Protokół z Kioto do tej Konwencji. Zobowiązują one nasz kraj do redukcji emisji 6 gazów szklarniowych (m.in. dwutlenku węgla, metanu i podtlenku azotu) i 6% w okresie lat 2008 – 2012 w porównaniu do poziomu emisji z roku 1988.
2. Konwencję Wiedeńską w sprawie ochrony warstwy ozonowej, Protokół Montrealski do tej Konwencji oraz tzw. Poprawki Kopenhaskie i Londyńskie. Zobowiązują one nasz kraj do wycofywania z obrotu, a także z użycia substancji niszczących warstwę ozonową – przede wszystkim freonów i halonów.
3. Konwencja Helsińska o ochronie Morza Bałtyckiego, która nakłada na nasz kraj redukcję ładunku zanieczyszczeń odprowadzanych z terenu Polski do Morza Bałtyckiego

4. Konwencja o ochronie bioróżnorodności, nakładająca obowiązek podejmowania działań mających na celu ochronę różnorodności gatunkowej, w tym obejmowanie gatunków zagrożonych skutecznymi formami ochrony,
5. Konwencja o dostępie do informacji zapewniająca każdemu prawo do uzyskiwania informacji o stanie środowiska przyrodniczego, źródłach jego zagrożenia i działaniach na rzecz jego ochrony, a także gwarantująca prawo do udziału społecznego w działaniach na rzecz ochrony środowiska,
6. Konwencja Genewska w sprawie transgranicznych zanieczyszczeń powietrza wraz z tzw. Protokołem Siarkowymi Protokołem Azotowym do tej konwencji nakładająca zobowiązania do redukcji emisji gazów powodujących powstawanie kwaśnego strumienia.

To tylko wybrane, najważniejsze z wielostronnych umów międzynarodowych dotyczących ochrony środowiska, Polska podpisała i ratyfikowała ponad 100 takich konwencji. Część z nich ma charakter wiążący, brak realizacji podjętych zobowiązań spowoduje nałożenie na nasz kraj określonych kar lub sankcji. Dlatego też niezbędne jest podejmowanie działań mających zapewnić realizację zaciągniętych zobowiązań. Działania te powinny być wdrażane na wszystkich szczeblach i przez różnorodne podmioty – także na poziomie lokalnym i regionalnym.

Szczególnym zobowiązaniem jakie Polska przyjęła w ostatnim okresie to obowiązek wdrożenia całego dorobku prawnego Unii Europejskiej. Zadanie to w ochronie środowiska nie będzie łatwe – kwestie te są ujęte w około 200 dyrektywach UE, bezpośrednio do tego tematu odnosi się około 90 wspólnotowych aktów prawnych. Na samorządach – przede wszystkim gminnych, ale także na powiatowych i wojewódzkich – spoczywa ogromna odpowiedzialność za terminowe wykonanie zobowiązań wynikających z podpisanego z Unią Europejską Traktatu Akcesyjnego. Gminy stoją wobec obowiązku realizacji znacznej ilości inwestycji, wszystkie szczeble samorządowe będą musiały wprowadzić nowe procedury zarządzania ochroną środowiska w tym nowe zasady sprawozdawczości. Administracja rządowa będzie wspierała samorządy w ich działaniach m.in. poprzez dostarczanie niezbędnej informacji, prowadzenie szkoleń czy wreszcie – co jest prawdopodobnie najważniejsze – przez pomoc w uzyskiwaniu środków finansowych niezbędnych dla realizacji wymaganych inwestycji. O tym, że realizacja powyższych zadań nie będzie łatwa świadczy fakt, że koszt wdrożenia wymagań przepisów ekologicznych UE ocenia się na 30 – 35 miliardów EURO.

Oczywiste jest, że zobowiązań wobec UE nie uda się terminowo wypełnić jeśli w ich realizację aktywnie nie zostaną włączone powiaty i gminy.

Załącznik 1

Rejestr pomników przyrody, stanowisk dokumentacyjnych, użytków ekologicznych oraz zespołów przyrodniczo-krajobrazowych na terenie gminy Żabia Wola.

1.		Ojrzanów park	Klon pospolity Obwód 290 cm
2.		Ojrzanów park	Lipa szerokolistna Obwód 660 cm
3.		Ojrzanów park	Klon srebrzysty Obwód 465 cm
4.		Ojrzanów park	Brzoza brodawkowata Obwód 250 cm
5.		Ojrzanów park	Jesion wyniosły Obwód 375 cm
6.		Ojrzanów park	Jesion wyniosły Obwód 310 cm
7.		Ojrzanów park	Lipa drobnolistna Obwód 350 cm
8.		Ojrzanów park	Świerk pospolity Obwód 270 cm
9.		Grzmiąca park	Kasztanowiec biały Obwód 400 cm
10.		Grzmiąca park	Topola biała Obwód 450 cm
11.		Grzmiąca park	Świerk pospolity Obwód 395 cm
12.		Grzmiąca park	Lipa drobnolistna Obwód 310 cm
13.		Grzmiąca park	Świerk pospolity Obwód 280 cm
14.		Grzmiąca park	Jesion wyniosły Obwód 300 cm
15.		Grzmiąca park	Dąb szypułkowy Obwód 330 cm
16.		Grzmiąca park	Platan klonolistny Obwód 660 cm
17.		Grzmiąca park	Klon pospolity Obwód 280 cm
18.		Grzmiąca park	Modrzew europejski Obwód 370 cm
19.		Grzmiąca park	Lipa drobnolistna Obwód 320 cm
20.		Grzmiąca park	Jesion wyniosły Obwód 325 cm
21.		Grzmiąca park	Dąb szypułkowy Obwód 380 cm
22.		Grzmiąca park	Klon pospolity Obwód 280 cm

23.		Skuły cmentarz	Kasztanowiec biały Obwód 280 cm
24.		Grzegorzewice park	Lipa drobnolistna Obwód 345 cm
25.		Grzegorzewice park	Klon jawor Obwód 270 cm
26.		Grzegorzewice park	Klon jawor Obwód 260 cm
27.		Grzegorzewice park	Klon jawor Obwód 275 cm
28.		Grzegorzewice park	Lipa drobnolistna Obwód 390 cm
29.		Grzegorzewice park	Topola biała Obwód 475 cm
30.		Grzegorzewice park	Jesion wyniosły Obwód 360 cm
31.		Grzegorzewice park	Modrzew europejski Obwód 275 cm
32.		Grzegorzewice park	Modrzew europejski Obwód 220 cm
33.		Grzegorzewice park	Modrzew europejski Obwód 275 cm
34.		Grzegorzewice park	Modrzew europejski Obwód 300 cm
35.		Grzegorzewice park	Modrzew europejski Obwód 310 cm
36.		Grzegorzewice park	Klon pospolity Obwód 275 cm
37.		Grzegorzewice park	Kasztanowiec biały Obwód 350 cm
38.		Grzegorzewice park	Kasztanowiec biały Obwód 360 cm
39.		Grzegorzewice park	Lipa drobnolistna Obwód 270-370 cm 3-pniowa
40.		Grzegorzewice park	Klon pospolity Obwód 240 cm
41.		Grzegorzewice park	
42.		Petrykozy park	Jesion wyniosły Obwód 505 cm
43.		Petrykozy park	Jesion wyniosły Obwód 430 cm
44.	Pomnik zbiorowy	Petrykozy park	16 lip drobnolistnych 31 jesionów wyniosłych, 22 olsz czarnych obwód 120-345 cm
45.		Leśnictwo Skuły Bartoszkówka	Dąb szypułkowy Obwód 370 cm.

